"Şi acum rămân acestea trei: credinţa, nădejdea, dragostea. Iar mai mare dintre acestea este dragostea."
(I Cor. 13, 13)

credinţa
iubire
speranţa

PUNCTE CARDINALE

ANUL VI,
Nr. 7/67
iulie
1996

16 pag. - 800 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NATIONAL-CRESTINA

Circulaţie în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, FRANŢA, ELVEŢIA, DANEMARCA, SUEDIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

SENSUL UNITĂŢII CREŞTINE

Către o nouă Cruciadă



Sfântul Ioan Evanghelistul la pieptul Domnului său
(grup statuar de la Sigmaringen - în jur de 1320)

De veacuri întregi, "unitatea lumii creştine" este fie o vorbă goală, fie expresia unei năzuinţe utopice. Ar fi vremea, în haosul fără precedent al contemporaneităţii, să facem un efort general de analiză lucidă a tristei realităţi, refuzând atât consolările sterile, cât şi soluţiile abstracte. Nu ajunge să ne numim "creştini" şi să ne invocăm "tradiţiile" (dogmatice sau instituţionale), nici să ne declarăm formal îngăduinţa reciprocă şi disponibilitatea la "dialog", nici să ne deplângem limitele şi să lăsăm totul în seama unui viitor indefinit. Creştinătatea trebuie să se scuture de orice formă de automulţumire, de tergiversare sau de visătorie deşartă; în faţa numeroşilor duşmani din afară şi dinlăuntru, ea trebuie să găsească neîntârziat modalităţile concrete ale unei contra-ofensive bine concertate, pornind de la realităţile existente şi încercând să le valorifice ca atare. ***A folosi diversitatea în numele unităţii*** – iată înţelepciunea – numai aparent paradoxală – la care s-ar cădea să ajungă lumea creştină, cu toate marile ei confesiuni istorice.

Astăzi, un creştinism pierdut în disensiuni interconfesionale este un creştinism sinucigaş. Bisericile tradiţionale, după atâtea veacuri de dezvoltare divergentă, nu mai pot fi unificate instituţional; este la fel de sterilă atât afirmarea orgolioasă şi exclusivistă a propriilor identităţi, cât şi logoreea convenţională în jurul unui utopic ideal unionist. ***Suntem ceea ce suntem***, printr-un ireversibil proces istoric; şi ***drept ceea ce suntem*** ne vom prezenta la marea Judecată, în faţa dreptăţii şi milei ***Aceluiaşi*** Dumnezeu, care ne va judeca pe fiecare după ***credinţa*** şi după ***faptele*** noastre.

Ceea ce avem ***în comun*** este lucrul cel mai de preţ, în faţa căruia toate diferenţele trebuie să se smerească, astăzi mai mult decât ieri. Pentru că duşmanii – tot mai numeroşi şi mai perfizi – ne atacă ***global*** tocmai în aceste temeiuri comune, în virtutea cărora ne numim şi ne recunoaştem ***creştini***, dincolo de orice nuanţe confesionale. Nu putem apăra eficient acest fond comun, pe care ne altoim cu diferenţele noastre specifice şi care ne face cu putinţă pe toţi, decât printr-o con-lucrare realistă şi coerentă, adică printr-o ***unitate de acţiune şi re-acţiune***, prin care să-L mărturisim pe Hristos cel adevărat împotriva "hristoşilor mincinoşi" şi împotriva a tot ce poartă pecetea lui Antihrist. De nu vom reuşi ***astăzi*** să alcătuim şi să facem eficient un astfel de front comun, s-ar putea ca ***mâine*** să fie prea târziu; şi vom fi responsabili, indiferent de apartenenţa confesională, de fiecare suflet abătut de la Hristos şi de prăbuşirea generală a ordinii creştine, cu toate implicaţiile ei istorice şi trans-istorice.

Nu "Unire", dar Unitate – aceasta să ne fie deviza. Felul în care s-a pus dintotdeauna problema unirii Bisericilor a implicat renunţarea fiecăreia la ceva ce-i devenise, cu timpul, consubstanţial şi definitoriu; de aici şi eşecul tuturor tentativelor de unire, ba chiar şubrezenia în sine a idealului unionist. Unitatea împotriva duşmanilor comuni nu implică însă nici o renunţare, ci doar o coalizare întru Hristos, benefică tuturora. A venit vremea adevăratei ***Cruciade*** moral-spirituale; creştinismul trebuie să recucerească lumea, cu toate batalioanele lui mărturisitoare, devenite ***o singură armată***, primindu-şi ordinele de la Cuvântul lui Dumnezeu. ***Cruciat*** se cade a fi tot cel ce crede şi mărturiseşte, indiferent de confesiunea în care s-a născut sau pentru care a optat, dumnezeirea lui Hristos şi puterea mântuitoare a jertfei Sale; tot cel ce crede şi mărturiseşte "învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să vie".

Duşmanii ni-i ştim cu toţii la fel de bine (şi această conştiinţă a răului care ne agresează generic este o dovadă a faptului că, la rădăcinile credinţei şi vieţii noastre, toţi creştinii ***suntem una***): ateismul militant, iudeo-masoneria, *new-age*-ismul, satanismul şi ocultismele de orice fel, sectele eretice (între care "Martorii lui Iehova" reprezintă anticreştinismul cel mai radical), aşa-numita "teologie feministă", toate pseudo-spiritualismele neo-păgâne sau orientalizante, toţi profeţii libertăţilor deşănţate (indiferent dacă ne vorbesc în termeni politici sau culturali), toţi cei ce se ridică, într-un fel sau altul, împotriva Credinţei, Firii şi Tradiţiei pe care s-a întemeiat Europa creştină. Toţi aceştia sunt duşmanii noştri pentru că sunt duşmanii Dumnezeului nostru, pe Care-L neagă sau Îl înjosesc. Dar iată că, spre ruşinea noastră, aceşti duşmani se întâmplă să acţioneze mai unitar decât noi; de aceea, ne trezim adesea izolaţi şi slabi dinaintea lor, astfel încât ei adună, iar noi risipim. Slăbiciunea creştinismului actual nu stă în existenţa mai multor Biserici sau confesiuni istorice, ci în neputinţa sau îndărătnicia acestora de a-şi realiza ***unitatea esenţială*** în marea Biserică nevăzută, al cărei cap este Hristos. Nu este o criză de ordin instituţional, ci o criză de ordin mistic, care slăbeşte forţa de rezistenţă şi de iradiere a creştinismului în general. Iar duşmanii ştiu să profite din plin de această împrejurare; puterea lor se trage din slăbiciunea noastră.

Să zăbovim o clipă asupra situaţiei din România. Ne lăudăm că peste 80% din populaţia ţării s-a declarat ortodoxă, dar ne întrebăm prea puţin în ce măsură aceşti aşa-zişi ortodocşi au o adevărată viaţă religioasă. "Jonglăm" statistic cu majorităţile, după modelul puterii politice, exaltând cantitatea în dauna calităţii. Repetăm mereu că "ne-am născut creştini", invocăm aproape mecanic ortodoxia noastră "de două ori milenară" (de parcă vechimea în sine ar putea ţine loc de vrednicie sau de parcă trecutul ne-ar dispensa de responsabilităţile prezentului!) şi uităm să ne întrebăm dacă onorăm cu adevărat aceşti "două mii de ani", dacă mai suntem creştini şi ortodocşi în adevăratul înţeles al acestor cuvinte, dacă nu cumva pângărim, degeneraţi cum am ajuns, istoria pe care o invocăm. Instituţia "Bisericii strămoşeşti" îşi pierde din credit pe zi ce trece, prin nevrednicia ierarhilor şi slujitorilor ei compromişi, prin insuficienţa ei catehetică şi misionară, prin jalnica ei cârdăşie cu puterea comunistă de ieri şi cu puterea neocomunistă de azi, prin treptata dez-duhovnicire a "teologiei oficiale" şi prin modul îngust în care se raportează la restul lumii creştine. Biserica Ortodoxă Română de azi investeşte infinit mai multă energie în lupta împotriva fraţilor greco-catolici (şi a catolicismului în genere), împotriva culturii ortodoxe mireneşti (ca-n cazul recent al boicotării activismului naţional-ortodox al Fundaţiei "Anastasia") sau împotriva exilului ortodox românesc de altă ascultare (Franţa, Germania, Statele Unite etc.) decât împotriva ***adevăraţilor ei duşmani***, care sunt şi ***duşmanii generici ai creştinismului*** şi ai oricărei tradiţii naţionale. Cu această "strategie" sinucigaşă, nu este de mirare că ea pierde tot mai mulţi credincioşi efectivi, că se izolează şi încremeneşte tot mai mult în propria-i suficienţă, că începe să cunoască tot mai multe "deviaţii" interne (care nu sunt decât tot atâtea răspunsuri riscante la starea de criză: "ostaşii Domnului", "stiliştii", "visarioniştii", "fenomenul Vladimireşti" ş.a.), că favorizează indirect prozelitismul sectarist, al cărui discurs mizează fundamental tocmai pe slăbiciunile Bisericilor tradiţionale. Nu-i mai puţin adevărat că şi minoritatea greco-catolică de la noi dă dovadă adeseori de aceeaşi obtuzitate, că şi Vaticanul se mişcă ambiguu (atât în raporturile cu creştinismul răsăritean, cât şi în cele cu protestantismul, cu celelalte două monoteisme şi cu curentele anticreştine), că şi anumite ramuri ale protestantismului au luat-o razna (cum este mai ales cazul anglicanismului).

Înainte de a fi excedată de asalturile din afară, lumea creştină tinde să se prăbuşească ***dinlăuntru***. Dacă nu vom găsi ***soluţia comună*** de a opri această derivă internă şi de a organiza ***o rezistenţă creştină unitară*** în faţa feluritelor curente dizolvante, atunci creştinii de astăzi şi de mâine vor deveni cioclii propriei lor istorii şi spiritualităţi, slugile nevrednice în a chivernisi talantul încredinţat lor, "căldicei" scuipaţi din gura lui Dumnezeu. Trecutul reprezintă un temei indispensabil, dar el nu poate ţine loc de prezent şi de viitor; Tradiţia trebuie să redevină vie şi lucrătoare, în duhul unei unităţi interne care să redea "turmei Bunului Păstor" adevărata ei menire "apocaliptică". Deşi diversificată confesional, "Biserica luptătoare" trebuie să anticipeze "în veac" unitatea supraconfesională a "Bisericii triumfătoare", valorificându-şi ***formele istorice*** fără a trăda ***fondul comun***. Acesta ni se pare ***adevăratul sens al unităţii creştine***, al acelui ***integrism ecumenic nereducţionist*** faţă de care toate diferenţele rămân secundare.

Răzvan CODRESCU

CAZUL ROGER GARAUDY - în paginile 2, 3, 4

CAZUL ROGER GARAUDY

IMPRIMATUR

Instituția cenzurii, într-un sens restrâns, este aproape la fel de veche ca și Biserica. De la instaurarea sa ca supremă instituție spirituală, Biserica și-a exercitat autoritatea, veghind la respectarea principiilor fundamentale ale credinței și condamnând, cu severitate, toate abaterile de la aceste principii. O autoritate necontestată, rezultat firesc al recunoașterii valorii religioase ca valoare dominantă, cu toate consecințele care decurg din această recunoaștere: subordonarea tuturor celorlalte valori, inclusiv a valorii politice, și control total asupra vieții religioase și activităților culturale.

Un domeniu asupra căruia și-au concentrat atenția forurile ecleziastice a fost cuvântul scris, știut fiind că el poate fi purtătorul adevărului revelat, dar și al ideilor eretice. De aceea Biserica, prin concilii, episcopi, papi și universități, a exercitat o continuă cenzurare teologică a cărților, legiferând măsurile care trebuiau luate, atât față de scrierile cu conținut eretic, cât și față de autorii lor.

Timp de un mileniu, privirea de Argus a Bisericii nu a obosit cercetând, rând cu rând și cuvânt cu cuvânt, cărțile apărute, pentru ca în cuprinsul lor să nu se strecoare idei care să-i sminteascà pe credincioși. Dar activitatea de cenzurare a scrierilor va dobândi caracter *sistematic* și *organizat* abia în secolul XV, odată cu apariția primelor manifestări de contestare a autorității Bisericii, manifestări care vor culmina cu destrămarea unității spirituale a Apusului, ca urmare a Reformei lui Luther. Iar dacă se ține seama de faptul că la succesul Reformei o contribuție substanțială a avut-o folosirea tiparului (inventat de Gutenberg chiar în perioada frământărilor religioase), este ușor de înțeles de ce Biserica Catolică a înăsprit exercitarea cenzurii. La cel de al V-lea Conciliu de la Lateran (1515), Papa Leon X, prin Bula "*Inter sollicitudines*", îi obligă pe episcopi să cenzureze toate scrierile cu conținut teologic publicate în eparhia lor, ele neputând fi tipărite decât în baza unei aprobări speciale - "**imprimatur**" - dată de autoritățile ecleziastice.

Dar adevărata instituționalizare a cenzurii se va produce abia în 1559, când Papa Paul IV face public primul "**Index auctorum et librorum prohibitorum**". Și pentru ca prin sita deasă a supravegherii activității editoriale să nu scape vreo scriere eretică, în anul 1571, Papa Pius V înființează "**Congregația Indexului**", organ al Curiei Romane însărcinat cu controlul tipăriturilor și cu reactualizarea listelor de cărți interzise credincioșilor catolici. În anul 1917, "**Congregația Indexului**" a fost desființată de Papa Benedict XV, dar nu și atribuțiile ei. Ele au fost preluate de "Congregația pentru Doctrina Credinței", care a continuat să redacteze și să publice liste de cărți "*puse la index*".

*

Trecerea de la Evul Mediu la Epoca Modernă a însemnat o răsturnare a sistemului de valori care guvernase până atunci spiritualitatea apuseană. Locul teocentrismului medieval este luat de o concepție antropocentrică, prefigurată încă din Renaștere în scrierile gânditorilor umaniști și în operele artiștilor din *quattrocento* și *cinquecento*. Valoarea religioasă își pierde statutul de valoare dominantă în conștiința majorității intelectualilor, locul ei fiind luat de valorile teoretică și estetică. Cultul adevărului dobândit prin cercetare științifică și elaborare rațională, precum și dreptul de a-l face cunoscut, capătă forma unei adevărate religii. "*Setea de adevăr*" se manifestă ca o forță interioară irezistibilă, capabilă să înfrunte, până la sacrificiu, asprimea rigorilor Bisericii. Exemplar în acest context este cazul călugărului dominican Giordano Bruno, ars pe rug pentru vina de a fi refuzat să abjure convingerile sale științifice și filosofice.

Îngrădirea libertății de expresie exercitată de Biserică, dar și de autoritățile politice, a reprezentat o constantă în viața culturală a Europei secolelor XVII și XVIII. O situație condamnată, cel puțin formal, în anul 1789, prin "**Declarația drepturilor omului și ale cetățeanului**", documentul voindu-se a fi catehismul filosofic al ordinii instituite de Revoluția franceză. "*Libera comunicare a ideilor și opiniilor* - se afirmă în Art. 11 - *este unul dintre cele mai de preț drepturi ale omului; ca urmare, orice cetățean se poate exprima, poate scrie și tipări, în mod liber, cu condiția să răspundă, în cazurile prevăzute de lege, de această libertate*". O formulare echivocă prin care, în loc să se înăbușe intoleranța, se lasă deschisă calea ca "*ordinea publică*" să se opună libertății, ca "*legea*" să o îngrădească. Un viciu grav care, din păcate, se regăsește în toate declarațiile solemne care garantează drepturile și libertățile cetățenești.

În **Declarația Universală a Drepturilor Omului**, adoptată de ONU în 1949, sunt prevăzute, printre multe alte drepturi și libertăți, "*dreptul la libertatea conștiinței*", "*dreptul și libertatea de exprimare*" și "*dreptul la informație*". Dar în același document sunt stipulate și căile prin care puterea politică poate anula, "*prin lege*", toate drepturile și libertățile menționate mai sus! O situație care ne obligă să ne punem, cu toată gravitatea, întrebarea: **Ce este, în ultimă instanță, de preferat: o supraveghere a conștiințelor și o cenzură exercitată de Biserică (o instituție care, în anumite împrejurări, a greșit, dar care, în nici un caz, nu poate fi bănuită că nu urmărește binele oamenilor, mântuirea lor în spiritul învățăturii creștine), sau libertatea acordată de regimurile democrate, care adeseori au dovedit că sunt dispuse să sacrifice, cu cinism, principiile arborate, când interesele proprii (sau interesele forțelor oculte care se regăsesc în spatele lor) o cer?** O întrebare tulburătoare, pe care recentul "*caz Roger Garaudy*" o readuce în actualitate, chiar și pentru conștiințele care văd în Occident "paradisul" libertăților.

*

Paradoxal, problema adevărului istoric suscită mai multe controverse când este pusă în cauză contemporaneitatea decât atunci când cercetările au drept obiect epoci foarte îndepărtate și populații sau culturi dispărute. Mult mai dispuși la colaborare pentru aflarea adevărului, chiar dacă inițial au puncte de vedere diferite, se dovedesc a fi istoricii care studiază Vechiul Egipt, decât istoricii care studiază perioada național-socialistă în Germania, îndeosebi cele mai controversate aspecte ale acestei perioade, persecuția evreilor și adevărul despre lagărele de concentrare.

După terminarea celui de al doilea război mondial, opiniei publice din întreaga lume, printr-o acțiune propagandistică de amploare, i s-a inoculat convingerea că principala categorie de victime ale cumplitei conflagrații au fost evreii, că ei au fost supuși de germani unui regim de exterminare prin gazare, că numărul celor exterminați este de 6 milioane și că simbolul exterminării este lagărul de la Auschwitz, unde ar fi fost gazați 4 milioane de evrei. Afirmații confirmate de Tribunalul Internațional de la Nürnberg prin sentințele pronunțate în procesul conducătorilor național-socialiști.

Dar, spre nemulțumirea celor care aveau interesul ca "*mitul celor șase milioane*" să dăinuie veșnic în conștiința omenirii, încă din anii '50 s-au auzit voci care să-i conteste valabilitatea de adevăr. Personalități de prestigiu din rândul cercetătorilor istoriei contemporane, în urma unor investigații temeinice, au început să pună sub semnul îndoielii afirmațiile centralelor evreiești despre numărul evreilor exterminați. Cultul adevărului, religia intelectualului Epocii Moderne, a generat spontan un "*curent reformist*" în problema Holocaustului. Avându-i inițiatori pe istoricii Paul Rassinier și David Irving, dar și conștiința poporului german culpabilizat pe nedrept, din ce în ce mai mulți istorici, cărora li s-au asociat specialiști în tehnica execuțiilor prin gazare și a incinerării în crematorii, au îngroșat rândurile "*revizioniștilor*".

Reacțiunea centrelor de influență iudaice nu a întârziat. Uzând de puterea de care dispun, ele au obligat guvernele occidentale să împiedice prin măsuri legislative publicarea concluziilor la care au ajuns "*istoricii revizioniști*". Legea Gayssot-Fabius în Franța și Art.130 din Codul penal german (care condamnă la pedeapsă privativă de libertate pe "*acela care neagă sau aprobă un public faptele comise în timpul regimului național-socialist*") amintesc de vremurile când Jan Huss, Hieronymus de Praga sau Giordano Bruno erau arși pe rug pentru vina de a fi căutat adevărul. Să fi uitat oare legiuitorii din zilele noastre că, de la Descartes încoace, prima treaptă a cugetării științifice este "*îndoiala*", că "*îndoiala metodică*" îl ferește pe omul de știință să accepte orbește afirmații lipsite de temei?

*

"*Istoria* - scrie P.P Negulescu în lucrarea sa **Filozofia Renașterii** - *are de scop să stabilească mai întâi, în chip neîndoios, faptele pe care vrea să le expună, și apoi să le explice, arătându-le cauzele*". Este tocmai ceea ce încearcă să facă filozoful francez Roger Garaudy în lucrarea **Les Mythes fondateurs de la politique israélienne** (Miturile întemeietoare ale politicii israeliene), alăturându-se astfel "*curentului revizionist*". O greșeală gravă ,care l-a costat pierderea prestigiului de care se bucura până atunci în cultura franceză, atrăgându-și și oprobiul inteligenției occidentale, în general.

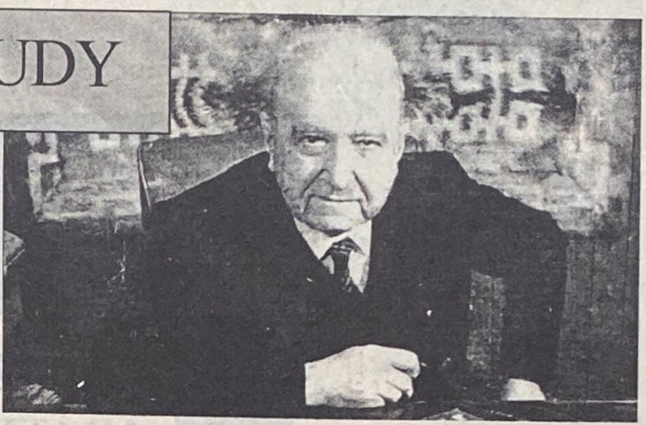
Ceea ce însă jignește supărător simțul de dreptate și respectul adevărului, este existența a două unități de măsură cu care "*lumea liberă*" judecă anumite fapte și atitudini. În timp ce, așa cum relatează "*London Times*" din 28.02.94, afirmația făcută de rabinul Yaacov Perrin în cuvântarea ținută la înmormântarea asasinului Baruch Goldstein (cel care și-a descărcat pistolul-mitralieră în mulțimea credincioșilor musulmani aflați în rugăciune în moscheea din Hebron), că "*un milion de arabi nu prețuiesc cât unghia de la degetul unui singur evreu*", nu a suferit nici măcar o sancțiune morală, contestarea de către Roger Garaudy a "*mitului celor 6 milioane*", în paginile unei lucrări științifice, a cutremurat Occidentul. În contextul acuzațiilor aduse lui Roger Garaudy că încearcă să justifice regimul rasist din Germania național-socialistă, să cităm și afirmația rabinului Ytzak Ginsburg, extrasă din pagina 1 a publicației *Globe and Mail* din Toronto, din 3.06.89: "*Uciderea palestinienilor este justificată, deoarece sângele neevreilor nu poate fi considerat ca având aceeași valoare ca sângele evreilor. Noi trebuie să înțelegem că sângele evreiesc este altfel decât sângele de goim*".

Furtuna cu fulgere care s-a abătut asupra filozofului francez a mai făcut însă încă o victimă cu nume de rezonanță. Este vorba de Abatele Pierre, poate cea mai venerată personalitate din Franța contemporană. Vina pentru care această adevărată "*icoană vie*" și-a pierdut creditul în ochii credincioșilor catolici, pentru care *Conferința Episcopilor Franței* l-a condamnat ("*Noi regretăm și deplângem atitudinea sa*"), iar *Liga Internațională împotriva Rasismului și Antisemitismului* l-a exclus din Comitetul de onoare, a fost sprijinul pe care Pater Pierre l-a acordat prietenului său, Roger Garaudy, filozoful care a îndrăznit să conteste existența Holocaustului.

Faptul că inteligenția franceză l-a condamnat pe Pater Pierre nu este surprinzător, după cum nici condamnarea sa de către *Liga Internațională împotriva Rasismului și Antisemitismului* nu este surprinzătoare. Surprinzătoare este însă desolidarizarea *Conferinței Episcopilor Franței* de venerabilul abate. Oare să nu fi înțeles episcopii Franței că sprijinul pe care Pater Pierre l-a acordat filozofului Roger Garaudy nu a fost un act politic, ci un act profund creștin, în spiritul celei de a noua porunci a Decalogului: "**Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău**"? Să nu cunoască oare episcopii Franței Punctul 2512 din "*Catehismul Bisericii Catolice redactat în urma Conciliului ecumenic Vatican II*", care afirmă: "*Societatea are dreptul la o informație bazată pe adevăr, pe libertate, pe dreptate*"?!

GABRIEL CONSTANTINESCU

CAZUL ROGER GARAUDY



DE CE ACEASTĂ CARTE?

După ce, mai bine de o jumătate de veac, mi-am publicat lucrările la cei mai mari editori francezi, astăzi sunt obligat să editez în* samizdat *această antologie a ereziei sioniste, deoarece, din 1982, am violat un tabu: critica politicii israeliene, apărată de scelerata lege Gayssot-Fabius din 13 iulie 1990, care reintroduce în Franța* delictul de opinie *din timpul Celui de al Doilea Imperiu, înlocuind printr-o lege represivă lipsa de argumente. Din această cauză, librarii care înțeleg să continue să-și facă meseria, trebuie să trimită comenzile la* Libraire du Savoir, *Librăria Română de la Paris, care a acceptat să depoziteze acest* samizdat, *așa cum o făcea pe vremea lui Ceaușescu, când domnea - dar nu în Franța -* gândirea unică și *terorismul intelectual.

Roger Garaudy



Roger Garaudy

Les Mythes fondateurs de la politique israélienne

SAMISZDAT
Roger Garaudy
1996

Integrismele, generatoare de violențe și războaie, sunt o maladie mortală a vremurilor noastre.

Această carte face parte dintr-o trilogie pe care am consacrat-o combaterii lor.

Măreția și decadența Islamului, în care denunț epicentrul integrismului musulman: Arabia Saudită. Acolo l-am denunțat pe Regele Fahd, complicele invaziei americane în Orientul Mijlociu, ca "prostituată politică", vinovat de a fi făcut din islamism o boală a Islamului.

Două lucrări consacrate integrismului catolic roman care, pretinzând că "apără viața", discută savant despre embrionul uman, dar păstrează tăcerea asupra celor 13 milioane și jumătate de copii care mor anual de malnutriție și foame, victime ale "monoteismului pieții" impus de dominația americană. Aceste lucrări sunt intitulate: *Avem nevoie de Dumnezeu?* și *Spre un război al religiei?*

Cea de a treia aripă a tripticului: *Miturile întemeietoare ale politicii israeliene*, denunță erezia sionismului politic, care constă în substituirea *Dumnezeului* lui Israel, cu statul Israel, portavion nuclear, imposibil de scufundat, al stăpânilor provizorii ai lumii, adică al Statelor Unite, care urmăresc să pună stăpânire pe petrolul din Orientul Mijlociu, nervul vital al dezvoltării occidentale. (O formă de "dezvoltare" care, conform datelor furnizate de F.M.I., costă lumea a treia, la fiecare două zile, echivalentul în morți de la Hiroshima).

De la Lordul Balfour, care declara atunci când preda sioniștilor o țară care nu-i aparținea: «*Nu are nici o importanță ce metode aplicăm pentru a ne asigura petrolul Orientului Mijlociu. Esențialul este ca acest petrol să rămână accesibil*» (Kihme John, *Palestine et Israël*. Ed. Albin Michel, 1p.73, p.27), până la secretarul de Stat american, Cordell Hull: «*Trebuie să înțelegem foarte bine că petrolul Arabiei Saudite constituie una dintre cele mai importante pârghii ale lumii*» (*ibidem*, p.240), mereu aceeași politică de a atribui conducătorilor sioniști israelieni misiunea pe care Joseph Luns, fostul secretar general al N.A.T.O., a definit-o astfel: «*Israelul a fost mercenarul cel mai puțin costisitor al epocii moderne.*» (Nadav Shragai, *Haaretz* din 13 martie 1992).

Un mercenar totuși bine plătit, deoarece, de pildă, între 1951 și 1959, două milioane de israelieni au primit pe cap de locuitor de o sută de ori mai mult decât cei două miliarde de locuitori din lumea a treia; dar mai ales, mercenari bine protejați: din 1972 până în 1996, Statele Unite s-au opus prin veto la ONU *de treizeci de ori* la toate acțiunile de condamnare a Israelului, ai cărui conducători puneau în aplicare programul de dezintegrare a tuturor statelor din Orientul Mijlociu, program expus în revista *Kivounim* (Orientări), nr.4, februarie 1982, pp.50-59, în timpul invaziei în Liban. Această politică se întemeiază, grație sprijinului necondiționat oferit de americani, pe ideea că legea internațională este un "petec de hârtie" (Ben Gurion) și că, de exemplu, rezoluțiile 242 și 338 ale Națiunilor Unite, care cer Israelului să se retragă din Cisiordania și de pe platoul Golan, sunt menite să rămână literă moartă, ca de altfel și unanima condamnare a anexării Ierusalimului, pe care au votat-o până și Statele Unite, dar excluzând orice sancțiune.

O politică atât de nedemnă în esența ei are nevoie de un camuflaj pe care cartea mea își propune să-l dezvăluie.

În primul rând, o pretinsă justificare "teologică" a agresiunilor, realizată printr-o interpretare integristă a textelor revelate, transformă mitul în istorie: grandiosul simbol al supunerii necondiționate a lui Avraam în fața voinței lui Dumnezeu și a binecuvântării "tuturor semințiilor pământului", se transformă în contrariul său tribal: pământul cucerit devine "țara făgăduinței", ca la toate popoarele din Orientul Mijlociu, din Mesopotamia până la Hittiți și în Egipt.

La fel și în ceea ce privește Exodul, acest simbol etern al eliberării popoarelor de sub opresiune și tiranie, invocat atât de Coran (XLIV, 31-32), cât și de actualii "teologi ai eliberării". Deși el se adresează de fapt tuturor neamurilor care cred în voința unui Dumnezeu *Universal*, el devine un miracol unic, singular și privilegiul, pe care l-ar fi acordat un Dumnezeu parțial și parțialist unui *popor ales*, ca în toate religiile tribale și în toate naționalismele care pretind a reprezenta *poporul ales* a cărui misiune ar fi să ducă la îndeplinire voința lui Dumnezeu: *Gesta Dei per Francos*, pentru Francezi, *Gott mit uns*, pentru Germani, *Faire Christ Roi*, pentru Franco, *In God we trust*, blasfemie înscrisă pe fiecare dolar, zeul atotputernic al monoteismului banului și al pieței.

Și, în sfârșit, o mitologie mai modernă: cea a Statului Israel, care ar fi "răspunsul lui Dumnezeu la Holocaust", ca și cum Israelul ar fi fost singurul refugiu pentru victimele barbariei lui Hitler, în timp ce însuși Itzac Shamir (cel care, până la arestarea lui de către englezi, pentru colaborare cu inamicul și terorism, îi oferea alianța sa lui Hitler) scria: «*Contrar opiniei comune, cea mai mare parte a imigranților israelieni nu era formată din rămășițele supraviețuitorilor Holocaustului, ci din evrei din țările arabe, originari din regiune*» (Itzac Shamir, *Looking back, looking ahead.*, 1987, p.574).

Trebuia deci umflată cifra victimelor. De exemplu, placa comemorativă de pe monumentul de la Auschwitz afirma, până în 1994, în nouăsprezece limbi, *patru milioane de victime*. Plăcile noi proclamă astăzi: "în jur de un milion și jumătate". Cu mitul celor șase milioane, trebuia să fim determinați să credem că umanitatea a asistat la "cel mai mare genocid din istorie", uitând 60 de milioane de indieni din America, 100 de milioane de negri (capturarea unui sclav însemnând uciderea altor 10), uitând chiar și de Hiroshima și de Nagasaki, precum și cele 50 de milioane de morți în cel de al doilea război mondial, din care 17 milioane de slavi, ca și cum hitlerismul nu a fost decât un imens pogrom, iar nu o crimă îndreptată împotriva întregii omeniri. Suntem oare antisemiți dacă spunem că evreii au fost loviți extrem de dur, dar nu au fost singurii aflați în această situație, chiar dacă televiziunea vorbește numai de aceste victime, nu și despre celelalte?

Pe lângă toate acestea, pentru a completa camuflajul, trebuia ca folosirea unui termen *teologic*: "Holocaust", să confere acestor masacre reale caracter de sacrificiu religios și să le includă în planul divin ca, de pildă, răstignirea lui Iisus.

Cartea noastră nu are alt scop decât să denunțe camuflajul ideologic al unei politici, pentru a împiedica confundarea ei cu marea tradiție a profeților lui Israel. Împreună cu prietenul meu Bernard Lecache, fondatorul L.I.C.A, Liga Internațională Contra Antisemitismului (devenită L.I.C.R.A. - Liga Internațională Contra Rasismului și Antisemitismului), deportat în același lagăr de concentrare ca și mine, seara, în cadrul unor conferințe, făceam cunoscute colegilor noștri măreția, universalitatea și forța eliberatoare a acestor profeți evrei.

N-am încetat niciodată să rămân fidel acestui mesaj profetic, chiar și atunci când, după 35 de ani de activitate militantă în Partidul Comunist, ba chiar membru al Biroului său politic, am fost exclus în 1970, pentru că afirmasem încă din 1968: "Uniunea Sovietică nu este o țară socialistă". Așa cum afirm astăzi: teologia dominației promovată de Curia romană nu este fidelă lui Hristos, islamismul trădează Islamul, iar sionismul politic se află la antipodul marelui profetism iudaic.

Încă în timpul războiului din Liban, în 1982, împreună cu Părintele Lelong, Pastorul Matthiot și Jacques Fauvet am fost dați în judecată de L.I.C.R.A. pentru faptul de a fi arătat în ziarul *Le Monde* din 17 iunie 1982, prin bunăvoința directorului său, că invadarea Libanului intra în logica sionismului politic. Tribunalul din Paris, prin sentința din 21 martie 1983, sentință confirmată în apel și apoi devenită definitivă prin hotărârea Curții de Casație, "*considerând că este vorba de critica licită a politicii unui stat și a ideologiei din care această politică se inspiră, iar nu de o provocare rasială... respinge toate cererile sale* (ale L.I.C.R.A.) *și o condamnă la plata cheltuielilor de judecată.*"

Cartea de față este strict fidelă criticii noastre politice și ideologice de atunci, chiar dacă legea scelerată a "comunistului" Gayssot a urmărit, între timp, să înăsprească represiunea împotriva libertății de expresie, făcând din sentința de la Nürnberg criteriul adevărului istoric și instituind "delictul de opinie". Acest proiect de lege a fost atacat în Adunarea Națională de atunci de actualul ministru de justiție.

Avem convingerea că aducem astfel o contribuție la lupta pentru o pace adevărată, bazată pe respectul adevărului și al legii internaționale.

Cu mult curaj, chiar și în Israel, evreii devotați profeților lor, "noii istorici" de la Universitatea ebraică din Ierusalim și israelienii adepți ai unei păci drepte, după dezvăluirea caracterului nefast al acestei politici și ideologii, atât pentru însuși Statul Israel, cât și pentru pacea întregii lumi, pun în discuție "miturile" sionismului politic, mituri care au condus la asasinatele comise de Baruch Goldstein la Hebron și de Yigal Amir împotriva Primului ministru Ytzhaak Rabin.

Adevărul a pornit la drum și nimic nu-l va mai putea opri.

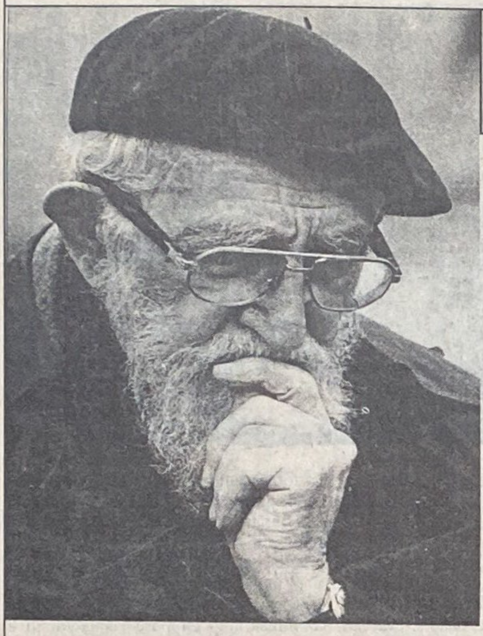
Terorismul intelectual al unui "lobby" deja denunțat de Generalul De Gaulle pentru "excesiva sa influență asupra informației" m-a silit, aici în Franța, să procedez la antepublicarea acestui text într-un număr special "hors commerce" al unei reviste, rezervat numai abonaților. Acest fapt, expresie a situației din Franța, pare să fi reținut mai mult atenția comentatorilor decât conținutul textului meu.

Așadar, acum îl public eu însumi, pe deplina mea răspundere, sub formă de *Samizdat*, în sensul strict al acestui termen care, în rusește, înseamnă: "editat de mine însumi".

Această carte este tradusă deja și în curs de publicare în Statele Unite, Italia, Liban, Turcia și Brazilia. Ea este în curs de traducere și în germană și rusă.

Textul francez este accesibil pe rețeaua telematică Internet.

Împotriva mitologiilor care se abat de la drumul cel bun, cartea va fi o nouă contribuție la istoria critică a lumii contemporane.



CAZUL ROGER GARAUDY

CÂND DREPTATEA UMBLĂ CU CAPUL SPART...

- CAMPANIA ÎMPOTRIVA ABATELUI PIERRE -

Au ajuns şi în România ecourile scandalului stârnit de apariţia, în Franţa, a cărţii "Miturile fundamentale ale politicii israeliene", a lui Roger Garaudy. Cartea denunţă "malversaţiunile sioniste" şi "exploatarea politică, de către o naţiune care nu exista la data faptelor incriminate, a unor cifre arbitrare - numărul evreilor exterminaţi de nazişti - pentru a dovedi că unii au suferit mai mult decât alţii şi deci au dreptul la compensaţii mai mari". A izbucnit obişnuitul scandal, cartea a fost la rândul ei denunţată ca fiind "revizionistă", iar Roger Garaudy, la cei 83 de ani ai săi, a ajuns în faţa Tribunalului, acuzat de "contestare a crimelor împotriva umanităţii". Scandalul a avut însă şi un alt efect, poate mai important decât inculparea lui Garaudy: discreditarea Abatelui Pierre, de multă vreme etalonul moral al francezilor şi exponentul unui creştinism contemporan militant, deloc pe placul cercurilor interesate de "Noua Ordine Mondială".

*

Abatele Pierre a intrat în conştiinţa francezilor ca eroul din Maquis, apoi, după încheierea războiului, ca luptător pe plan social, împotriva sărăciei şi a discriminării. El este întemeietorul "Frăţiei din Emmaus", un model de organizaţie de caritate creştină, care a reuşit să ofere alinare unui număr impresionant de bătrâni fără adăpost şi copii ai străzii. Până nu demult, abatele Pierre era o mândrie naţională a Franţei şi nu lipsea niciodată din galeria "personalităţilor anului". Acum, de reputaţia lui s-a ales praful, căci abatele a făcut "imprudenţa" să-şi păstreze statura morală şi să refuze să se alăture corului de condamnări la adresa prietenului său, Garaudy.

În zadar a atras abatele atenţia că, în locul declaraţiilor şi articolelor pline de ură, "ar fi mult mai util ca istoricii şi ceilalţi cercetători să dezbată public atât datele legate de *Holocaust,* cât şi tezele aşa-zis revizioniste! Să se strângă exponenţii ambelor curente şi să stabilim, odată pentru totdeauna şi înainte de a fi prea târziu, adevărul". Abatelui nu i se pot imputa nici declaraţii revizioniste, nici "contestarea crimelor împotriva umanităţii". El a propus pur şi simplu aflarea adevărului. Drept rezultat, torentul de insulte şi calomnii, care-l avea până atunci drept unic destinatar pe Garaudy, s-a revărsat asupră-i.

*

Abatele Pierre este, culmea, membru în comitetul de onoare al Ligii Internaţionale Împotriva Rasismului şi Antisemitismului (LICRA). În timpul recentei sale vizite în Israel, a fost invitatul personal al premierului de atunci, Shimon Peres. "Credeţi că Shimon Peres ar fi ţinut atât de mult să aibă ca oaspete un antisemit?!", se revoltă bătrânul abate în faţa ziariştilor.

"Am citit cu atenţie cartea lui Garaudy", continuă el, "şi n-am găsit nimic revizionist. Nu înţeleg de ce trebuie făcută o dogmă din «cele şase milioane de victime ale lagărelor de concentrare» şi de ce este voie să discuţi despre orice pe lumea asta, numai despre această cifră nu. Eu, personal, nu am nici o îndoială că au existat camere de gazare, dar de ce să generalizăm şi să le creăm şi acolo unde nu au fost puse în funcţiune sau chiar nu au fost construite niciodată?".

În plus, aminteşte Abatele Pierre, istoria a cunoscut nenumărate alte cazuri de genocid, unele chiar în acest secol - uciderea armenilor de către turci sau morţii din gulagurile staliniste. De ce să absolutizăm Holocaustul, când de altfel nici poporul evreu n-a fost "uşă de biserică"... Şi Abatele Pierre citează cazul intrării evreilor în Palestina, în sec. 12-11 î.Chr., când, conform Vechiului Testament, au ucis nu numai toţi locuitorii Ţării Sfinte, ci şi orice fiinţă vie care trăia acolo!

*

Stupefiat de concentrarea protestelor internaţionale pe care le-au stârnit declaraţiile sale, Abatele Pierre afirmă că nu poate exista decât o singură explicaţie: o conspiraţie sionistă mondială, cu baza în Statele Unite, care şi-a implantat agenţii în toate cercurile puterii, în spatele preşedinţilor şi al organizaţiilor internaţionale. Scopul acestei conspiraţii ar fi, după Abatele Pierre, "crearea imperiului promis de Abraham, din Egipt până la Eufrat", imperiu care să stăpânească lumea. "Sunt mulţi care ştiu despre asta", a mai declarat abatele, "dar nu îndrăznesc să vorbească".

Corina ŞTEFAN

N.A.

Simultan cu cartea lui Garaudy, în Franţa au văzut lumina tiparului memoriile lui Régis Debray, filozoful comunist care şi-a început cariera alături de Che Guevara şi Fidel Castro. Memoriile lui Régis Debray au fost prilej de cronici elogioase la adresa "valorii istorice a documentului", de serate elegante ale intelectualităţii de stânga pariziene şi de discursuri despre binefacerile comunismului. Nimeni, dar absolut nimeni, nu a suflat o vorbă despre zecile de milioane de victime ale acestei ideologii!...



Din cauza scumpirii cu 20% a hârtiei de ziar, următorul număr al Punctelor Cardinale va apărea la un preţ majorat: 1000 lei exemplarul.

Redacţia

Cazul actual al Abatelui Pierre, din Franța catolică, își află destule similitudini cu cazul mai vechi al Părintelui Calciu, din România ortodoxă: aceeași asumare curajoasă a adevărului, în spiritul lui Hristos, urmată de aceeași reacție ostilă a puternicilor zilei, inclusiv a forurilor bisericești năimite ideologiilor dominante. Nu întâmplător face Roger Garaudy o analogie între teroarea ideologică din România lui Ceaușescu și cea din Occidentul de azi, ce încap deopotrivă - oricât de surprinzător ar părea - sub eticheta: "gândire unică și terorism intelectual"!

Reproducem mai jos "Chemarea" cu care Părintele Gheorghe Calciu își începuse șirul de predici fulminante, cunoscute sub denumirea de Șapte cuvinte către tineri, în primăvara anului 1978 (curaj mărturisitor pentru care va fi prigonit și calomniat vreme de mulți ani; atât de Securitate, cât și de ierarhia bisericească). Menționăm că aceste predici sunt în curs de apariție la Editura "Anastasia", însoțite de prezentarea amănunțită a personalității autorului lor și a contextului în care faptele s-au consumat, marcând una dintre cele mai memorabile pagini de rezistență creștină în fața ideologiilor dizolvante ale acestui secol.

(R.C.)

Pr. Gheorghe Calciu

Primul cuvânt către tineri

CHEMARE

A sosit vremea, tânărul meu prieten, să auzi un glas care te cheamă. Un glas pe care nu l-ai auzit niciodată pînă acum sau pe care, chiar dacă l-ai auzit, nu l-ai înțeles și nu l-ai urmat.

Este glasul lui Hristos.

Nu te înspăimânta, nu te mira și nu surâde neîncrezător, tinere prieten. Glasul care te cheamă nu este cel al unui mort, ci glasul unui înviat din morți. Nu te strigă din istorie, ci din chiar străfundul ființei tale. Cuvintele Lui izvorăsc din adâncul tău, pe care nici tu însuți nu-l cunoști. Poate că te-ai rușinat sau te-ai temut să te scobori în adâncul tău și să le descoperi. Ai crezut că în tine locuiește un monstru, că în adâncul tău se află mormântul instinctelor din care ies la iveală strigoii înspăimântători ai patimilor, și nu ți-ai văzut chipul îngeresc, căci tu ești înger. Dacă nimeni nu ți-a spus-o până acum, ți-o spune Iisus Hristos, iar mărturia Lui este adevărată, căci până acum nimeni n-a putut-o dovedi drept mincinoasă.

Ce știi tu, tinere prieten, despre Hristos?

Dacă tot ceea ce știi, ai învățat la școală, în orele de ateism, atunci ai fost lipsit dinadins de adevăr, de singurul adevăr care te poate face liber.

Ce știi despre Biserica lui Hristos?

Dacă tot ceea ce știi se reduce la [istoria lui] Giordano Bruno, despre care ți s-a vorbit în așa-zisele ore de ateism științific, atunci ai fost înșelat în chip inuman asupra luminii adevăratei creații, asupra acelei străluciri spirituale care este chezășia libertății tale ca om.

Unde, tânărul meu prieten, ai mai auzi aceste cuvinte: "Iubiți pe dușmanii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc" (Mt. 5,44)?

Dacă nu le-ai auzit, cine și cu ce drept ți le-a interzis? Cine ți-a interzis să știi că există o cale mai bună, mai dreaptă, mai ușoară decât cea pe care rătăcești acum, ca un orb? Cine ți-a acoperit ochii cu un văl, astfel încât să nu vezi lumina minunată a celor vestite de Hristos și să nu simți, până la ultimele consecințe, forța vie a iubirii Lui.

Te văd pe stradă, prietene, tânăr și frumos, și deodată totul se schimbă în tine, chipul tău se schimonosește, instinctele tale izbucnesc asemenea unei vijelii ce-ți răvășește ființa, asemenea unui strigoi, iar tu devii irascibil și violent. Unde ai învățat violența, tinere prieten? De la cine?

Am văzut-o pe mama ta, cu ochii plini de lacrimi, și pe tatăl tău, cu chipul împietrit de durere, și am știut că nu de la ei ai învățat-o.

Atunci de la cine?

Pleacă-ți urechea și ascultă chemarea lui Hristos, chemarea Bisericii Sale. Pentru violența ta nesăbuită, te așteaptă afară judecata și închisorile, în care sufletul îți va fi distrus în chip nemilos.

Te-am văzut, în durerea ta, în fața judecății, unde faptele tale luau proporțiile unei grozăvii.

Te-am văzut speriat sau cinic sau sfidător, iar toate aceste atitudini ale tale mi-au arătat cât de aproape erai de marginea prăpastiei și m-am întrebat din nou cine să fie vinovat de poticnirea și de căderea ta.

Vino în Biserica lui Hristos! Numai aici ființa ta rătăcită va găsi mângâiere, numai aici vei afla certitudinea, căci numai în Biserică auzi glasul lui Hristos vorbindu-ți cu blândețe: "Fiule, greșelile îți sînt iertate, căci mult ai pătimit. Iată, te-ai însănătoșit, de-acum înainte să nu mai păcătuiești!".

Niciodată nu ți-a mai spus cineva aceste cuvinte, dar acum, iată, le auzi. Ți s-a vorbit despre ura de clasă, despre ura politică, iarăși și iarăși despre ură. Cuvântul iubire îți sună străin în ureche, dar acum Biiserica lui Hristos îți arată o cale mai bună, o cale a iubirii.

Ai fost până acum sclavul instinctelor, trupul tău era doar un mijloc de exteriorizare a acestora. Acum poți auzi glasul lui Iisus, grăind prin Apostolii Săi: "Nu știți, oare, că voi sunteți templu al lui Dumnezeu și că Duhul lui Dumnezeu locuiește în voi?" (1 Cor. 3,16).

Ți s-a spus că te tragi din maimuță, că ești o fiară sălbatică ce trebuie dresată, iar acum afli un lucru uluitor: tu ești templul lui Dumnezeu, în tine sălășluiește Duhul Sfânt. Ești chemat la demnitatea ta spirituală, ești ridicat de-acolo de unde te prăbușise falsa educație, îndepărtându-te de menirea sfântă de a fi templul în care sălășluiește Dumnezeu. Te chemăm la curăție. Dacă n-ai uitat încă vorba nevinovăție, dacă în tine a mai rămas ceva din inocența copilăriei, nu te vei împotrivi acestei chemări.

Vino în Biserica lui Hristos! Astfel vei învăța ce înseamnă nevinovăția și curăția, blândețea și iubirea. Vei afla care este rostul tău în lume, care e temelia ființei noastre. Vei afla, spre surprinderea ta, că viața noastră nu se sfârșește în moarte, ci în înviere; că viața noastră e orânduită de Hristos și că lumea e mai mult decât o clipă goală, asupra căreia domnește Nimicul.

În Hristos vei dobândi nădejde, iar nădejdea te va face puternic.

În El vei dobândi credință, iar credința te va mântui.

În El vei dobândi iubire, iar iubirea te va face mai bun.

Acesta este, tânărul meu prieten, cel dintâi cuvânt, un cuvânt al lui Hristos, care răzbate către tine prin zarva lumii, prin hățișul patimilor tale, de care nimeni nu te-a învățat cum să te eliberezi, un cuvânt rostit în transparența visurilor tale de nevinovăție, care te mai vizitează din timp în timp.

Iisus te caută. Iisus te-a găsit.

Predică rostită în Biserica Radu-Vodă,
în ultima miercuri de dinaintea
Postului Mare, la 8 martie 1978

CREȘTINISM ȘI FEMINISM

Una dintre smintelile lumii actuale este și ceea ce am putea numi "disoluția sexelor"; ea ține de tendința generală a omului modern de a se opune, cu fapta, sau măcar cu gândul, rânduielilor firii, ceea ce va să însemne, creștinește vorbind, ordinii pe care Dumnezeu a lăsat-o în Creația Sa. Nu este vorba decât până la un punct de slăbiciunea cărnii sau a minții; îndărătul acestor manifestări stă, mai mult sau mai puțin conștientizat, un rău mult mai adânc, pe care Părinții îl numiseră "rădăcină a tuturor celorlalte rele": *orgoliul* de tip luciferic, *revolta* creaturii împotriva Creatorului. Plecând de la o înțelegere dizolvantă a libertății, nu mai suferim *determinațiile absolute*, care țin de înțelepciunea divină, ci am vrea să ne *auto-determinăm* după propriile noastre capricii. Suntem, urmând expresia apostolică, oalele care cer socoteală Olarului că le-a făcut așa și nu altfel (în loc să-I mulțumească pentru că le-a adus la existență și le-a dat un rost, suflând peste ele "duh viu" și oferindu-le putința de a fi mai mult decât niște hârburi: "vase" ale harului Său, care biruie moartea).

Pe lângă relațiile homosexuale și operațiile de schimbare a sexului (care reprezintă consecința ultimă a acestui sexualism dizolvant), mișcarea feministă joacă un rol important, fiind principala pârghie a așa-numitei "emancipări" a sexului "slab". Ne paște femeia care vrea să fie "bărbată". Nae Ionescu avea dreptate să remarce că feminismul nu este altceva decât expresia *lipsei de feminitate* (așa cum efeminarea nu poate fi decât o criză a masculinității). Femeia modernă se simte nedreptățită prin chiar faptul de a fi femeie, dar în spatele acestei nemulțumiri particulare se ascunde drama generică a umanului dezdumnezeit: "ieșirea din fire". Ce departe am ajuns de acel "etern feminin" care trăgea Firea spre înalturi!

Feminismul ne apare direct proporțional cu descreștinarea lumii. Căci, fără să pună problema falsă a egalității și fără să recurgă la aberațiile "teologiei feministe" de astăzi, creștinismul îi redase femeii demnitatea principială. Dacă prin femeie (*Eva*) a intrat păcatul în lume, tot prin femeie (*Maria*) a venit mântuirea de păcate. Născătoarea de Dumnezeu reprezintă icoana ideală a feminității, totalizând, în chip tainic, *maternitatea* și *fecioria*. Cultul marianic a contribuit decisiv la reconsolidarea statutului religios și social al femeii, pe care creștinismul a ridicat-o dintru început la înălțimi pe care feminismul n-o s-o poată ridica niciodată. Femeia creștină este angajată plenar în iconomia mântuirii neamului omenesc: ea este izvor de viață și de înviere.

"Bărbatul, luptător și tehnician, dezumanizează lumea; femeia, rugătoare, o umanizează prin calitatea ei de mamă chemată să vegheze asupra oricărei făpturi ca asupra propriei sale odrasle. Dar femeia își va împlini menirea numai dacă va primi slujirea «fecioarelor înțelepte» din parabolă, ale căror lămpi erau pline de darurile Duhului...", spunea cândva Paul Evdokimov (autorul cărții intitulate *Femeia și mântuirea lumii*).

Dumnezeu i-a rânduit femeii *ca femeie* un rost fundamental în dinamica soteriologică a umanului. Fuga femeii de propria ei feminitate nu poate fi, din perspectivă creștină, decât un aspect tragic al fugii omului de propria lui mântuire. Bărbatul și femeia sunt deopotrivă responsabili, înaintea lui Dumnezeu, de înstrăinarea de sine a firii omenești; ei nu-și pot afla plinătatea decât *laolaltă* și *ca atare*, rugători de-a dreapta și de-a stânga lui Hristos, așa cum ni-i înfățișează icoana de tip *Deisis* (în care același Evdokimov vedea imaginea arhetipală a comuniunii umanului cu divinul).

Îndărătnică *să devină ceea ce este*, femeia modernă se chinuie, caricatural, *să devină ceea ce nu este*! Creștinismul (forma supremă de *ordine*) a adus *trans-figurarea* femeii, în vreme ce feminismul (care este numai o formă de *anarhie*) n-a putut aduce decât *des-figurarea* ei.

În ultimă instanță, problema actuală a femeii nu aparține nici feminismului, nici anti-feminismului, ci - lucru pe care se cade să-l conștientizăm în toată gravitatea lui - destinului generic al umanității apocaliptice.

Răzvan CODRESCU

Profiluri lirice

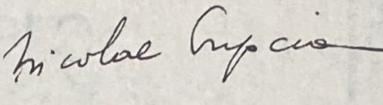
Nicolae Crepcia n-are diplome universitare, iar până deunăzi nu avea nici cărți publicate. Îl știam însă demult ca pe un împătimit de poezie, ce a ales să trăiască sub semnul ei cu un fel de sfiiciune patriarhală, într-un cătun "din Transilvania țară" (*"Sunt un păstor din Transilvania țară,/ Stăpân pe oi, pe vite și pe cai;/ prin țipătul talăngilor de seară/ Pătrund în poezie ca-ntr-un rai..."*). De câte ori mergeam verile în Ardeal, îl vizitam sau ne vizita; l-am ascultat ceasuri întregi citindu-și transfigurat versurile mai vechi sau mai noi (scrie de peste 20 de ani); era ca un fel de ritual, fără de care vacanțele ne-ar fi fost mai sărace. Vraja poeziei lui se iscă din amestecul inanalizabil de intelectualitate rafinată și de senzorialism țărănesc; iar în vremurile mai vechi se isca, deopotrivă, și din meșteșugul cu care se pricepea să-și răsucească ritmurile și rimele, căci Nicolae Crepcia a refăcut, pe cont propriu, toate marile experiențe ale poeziei, de la folclor până la lirica "decadenței" și de la expresionism până la postmodernism. Marile și constantele lui "iubiri" mi se par a fi fost totuși Esenin (citez din memorie: *"E noaptea Anului Nou și mă-nsénin/ C-un pahar și c-un vers de Esenin./ Dar în jurul mesei scaunele-s goale/ Și vinul cântă singur în paltare.../ Prietenii ce-au fost, azi nu mai sunt;/ Cântecele lor vijelesc pe pământ.../ Lae Crepcia, mi-e frig de-acum cu tine:/ Potopul zăpezii s-a iscat pe coline/ [...] E noaptea Anului Nou și mă-nsénin/ De un surâs de-al lui Serghei Esenin"*) și Rimbaud (tot din memorie: *"Ieșeam în târg de mână cu tristețea;/ Voi mă-ntrebați mereu de ce-s mahmur,/ Dar eu n-am stat cu vodcă noaptea-ntreagă,/ Ci cu tristețea lui Rimbaud Arthur..."*).

Anul acesta, lui Nicolae Crepcia i-a apărut, la Editura "Călăuza" din Deva (colecția de poezie "Lucian Blaga"), un volum de versuri intitulat *Pe umărul lui Rimbaud*, pe care editorul Valeriu Bârgău îl prezintă astfel: "Deși scrie de mulți ani, poetul Nicolae Crepcia și-a întârziat mereu debutul. Când, după anii '70, i-am pierdut urma, nu mai speram aproape nimic... Numai că Nicolae Crepcia, poetul, mi-a adus, în urmă cu câteva luni, manuscrisul unui volum de poezie care m-a uimit. Deși izolat (geografic), poetul a evoluat, așa cum firesc se petrece drumul spre poezie al unui poet autentic. [...] Când se ivește un poet nou, simt cum se ridică ceața de pe ochii lumii!".

Nu știu dacă termenul de "evoluție" e cel mai potrivit. Nicolae Crepcia a cedat mai degrabă unei mode (mergând până la teribilismul – deja "ieftinit" – de a nu pune semnele de punctuație). Volumul este onorabil, dar creația autorului este mult mai variată și mai complexă decât o vădește această stranie carte de debut. Respectând însă opțiunile sale din urmă, am alcătuit, pentru pagina de față, o mică selecție din acest volum (păstrând ordinea în care poeziile se înșiră acolo), cu nădejdea că nu va fi singurul publicat. În mod cert, dincolo de conjuncturi, e o voce lirică vrednică de a fi luată în seamă. (Și un prilej de meditație pentru cei obișnuiți să judece simplist noua "lume rurală"...).

Răzvan Codrescu

NICOLAE CREPCIA







Pe umărul lui Rimbaud

Umblu cu Rimbaud hai-hui prin oraș
Burnița-mi intră fluierând în oase
Toamna scutură din castani ultimul cântec
Totul rămâne atât de pustiu
- Hei pe o vreme ca asta la Paris
Ne-mbătam cu poezie și revoluții
Știi les chercheuses de poux
Altfel aș fi scris-o acum
Orașul pute a hidrogen sulfurat
La colț rămâne întinsă palma cerșetorului
Obosit îmi sprijin fruntea
Pe umărul lui Rimbaud
Plutesc legănat de corabia beată

Către Iduna

Cum murmurul apei de la izvor
Tânguindu-se albie-și face
Așa voi porni pe-al meu drum
Neștiut colțuros
Nu-i o piedică Styxul
Înarmat cu iubire
Pe-al libertății rug
Nestins voi arde

Chemat de Iduna
Ca Sisif trudi-voi spre pisc
Lângă fiecare izvor
O ulcică din propriul meu lut rămâne
Pentru tine călătorule însetat

O Iduna
pentru un măr de lumină
Din nemurirea ta

Interior

Pe peretele dinspre răsărit
Al sufletului
Chipul lui Mihai Eminescu
Eternă lumină
A Limbii Române

Domn peste Cuvânt
Și peste Gând
Blaga
Pe cel din dreapta perete
Și Bacovia
Zeu cântând la clavir

Undeva
Mai aproape de inimă
Neapărat
Neapărat
Dimitrie Stelaru

Poem de plâns primăvara

Fragezi ca firul de iarbă
Sar mieii
Primăvara
În moarte
Cu tot soarele lumii
În ochi

Și nu se mai termină bezna
Ce-o lasă în urmă

Plâng

În lacrima mea crește
O mai fragedă iarbă
Pajiște
Pentru întoarcerea mieilor

Acest răsărit de soare

Acest răsărit de soare
E asemeni chipului tău obraznic
Mac într-un lan de grâu

Și această sărbătoare numită duminică
În care nestingherit îmi scriu poemele
Știind că tu vei aduce
Într-un clopot de vecernii iubirea
E asemeni buzelor tale
Înflorite-n surâs

Acest răsărit de soare
E cântecul prelins până la noi
Din fluierul păstorului Mioriței

În satul meu de munte

În satul meu de munte țăranii
Se culcă de-a dreptul pe stele
În inimile lor cântec gramineu se iscă
Ei nu și-au trădat niciodată iubirea
Și de-aceea au rămas minunați
În satul meu de munte tu intrai
Cu gondola albă a visului
Ca-ntr-o antică sărbătoare
Și te-ntâmpinam după ritual
Cu pâine
Și cu sare
Și cu vin
Cu iubire te întâmpinam
După obiceiul pământului
Vino și azi la secerișul grâului
În satul meu de munte
Și purta-vei cunună de rod
Și-ntr-un târziu când stelele
Vor cânta sub somnul țăranilor
Să intrăm țărănește-n iubire

"OTRĂVITORII DE FÂNTÂNI"

"Cine are interesul ca românii să intre ***complexați*** *în Europa?"*, m-a întrebat același "cârcotaș" prieten care îmi pusese și întrebarea în legătură cu falimentarea economiei românești. La ridicare mea, a nedumerire, din sprâncene, el a continuat: *"Nu ai observat că, îndată ce s-a «așezat» lumea după așa-numita revoluție, s-a pornit o campanie, uneori discretă, alteori de-a dreptul insolentă, de defăimare a poporului român, de minimalizare sau chiar de negare a eventualelor sale calități și de scoatere în evidență a defectelor sale? Adu-ți aminte* - a continuat el - *de strădania răposatului rabin, Moses Rosen, de a ne culpabiliza, de a ne crea un complex de vinovăție, ținând morțiș să demonstreze că noi am fi ucis, în timpul celui de-al doilea război mondial, nici mai mult, nici mai puțin decât 400.000 de evrei!"* Mi-a enumerat apoi o serie de texte (apărute în reviste sau în volume) semnate de nume mai mult sau mai puțin orice părere, poate să creadă orice. Despre sine, despre noi cei din jur, despre poporul român, despre Dumnezeu. Are chiar dreptul să-și împărtășească teoriile, oricât ar fi ele de năstrușnice sau de destructive, intimilor săi, cum, de altfel, a și făcut-o în scrisorile adresate domnului Alexandru Paleologu. Un intelectual de talia lui nu are însă dreptul să fie lipsit de bun-simț, nu are dreptul să insulte, să denigreze. Căci asta face domnul Patapievici punându-și pe piață savantele-i teorii. Insultă poporul român care este, după cum pretinde, și poporul dumisale. Iar faptul că lansarea unei astfel de cărți, fie ea chiar și o capodoperă, așa cum o consideră unii, a fost asistată și aplaudată de un sobor de intelectuali de elită și de o anumită orientare, mă face să fiu suspicios și să înclin a crede că, într-adevăr, cineva anume este interesat de a-i *complexa* pe români.

De altfel, domnul Patapievici nu este la prima sa ieșire în arenă cu sonore ale elitei noastre intelectuale, în care aceștia se străduiesc să demonstreze că românul este laș și ipocrit, lipsit de vlagă, că trăiește fără speranță și fără idealuri, că are complexul orfanului care se vrea tutelat de alții etc. etc. Unele dintre aceste texte îmi erau cunoscute, dar trecusem peste ele fără să le acord prea mare importanță, socotindu-le simple teribilisme sau naive "exerciții de apostazie" ale unor epigoni ai lui Cioran; altele, însă, nu-mi căzuseră încă sub ochi. Parcurgându-le, de data aceasta cu atenție, și pe cele mai vechi, și pe cele noi, am constatat, cu un soi de mâhnire, că s-ar putea ca prietenul meu să aibă (și de data aceasta) dreptate.

Nu fac parte dintre aceia care cred și susțin sus și tare că noi, românii, suntem buricul pământului. Nu împărtășesc nici teoriile, uneori chiar exagerate, ale așa-zișilor protocroniști, care consideră că poporul român ar fi un fel de "înainte-mergător" în toate cele. Nu, nu sunt partizanul unor astfel de teorii. Socot însă că poporul român, cu diferențele sale specifice, este asemenea tuturor celorlalte neamuri, având piscurile și abisurile lui. Nu este nici "mai cu moț" decât alții, dar nici "rebutul istoriei", așa cum încearcă, chiar unii dintre ai noștri, să ne convingă. Dacă are unele defecte care îi sunt specifice, acestea sunt compensate de unele calități care, de asemenea, îi sunt specifice. Teroarea istoriei o trăiește ca toți ceilalți, cu suișuri și coborâșuri, iar dacă uneori *cade* sub vremi, aceasta nu mai ține nici de calitățile, nici de defectele lui, ci de fatalitatea istoriei.

Astfel stând lucrurile, dacă nu pot fi de acord cu exagerările în sus, nu pot fi de acord nici cu exagerările în jos ale celor care, sinceri dezamăgiți sau numai mimând dezamăgirea, proferează, la adresa poporului român, tot felul de denigrări și insulte, uneori întrecând limitele decenței și ale bunului-simț. Nu mă pot abține să nu reproduc câteva mostre de astfel de aprecieri, reprezentând adevărate blasfemii. Este vorba de scrisorile domnului H.-R. Patapievici adresate, în perioada 6 martie 1990 - 12 august 1991, domnului Alexandru Paleologu, pe atunci ambasador la Paris, și incluse în volumul *Politice*, recent apărut la Editura "Humanitas". *"Blândețe, toleranță, spirit receptiv, curaj, patriotism - haida-de! Eu nu am văzut nicăieri așa ceva la români. (...) Apele sunt mai tulburi ca oricând, pescarii în fecale plescăie mulțumiți. Inconștienți că își trăiesc propria apocalipsă, românii își chibițează pleșcar năruirea"* (Scrisoarea din 8 mai 1990). *"...Mă simt personal jignit de prostia bășcălioasă, de acreala invidioasă, de stridența de țoapă a acestei populații ignare. (...) Privit la raze X, trupul poporului român abia dacă este o umbră; el nu are cheag, radiografia plaiului mioritic este ca a fecalei: o umbră fără schelet, o inimă ca un cur, fără șira spinării. Toată istoria, mereu, peste noi a urinat cine a vrut. (...) Valea plângerii a fost transformată de români pentru români într-o vale a urinei corozive"* (Din scrisoarea din 12 august 1991).

Se vede clar din aceste citate că domnul Patapievici vrea să-l eclipseze pe Cioran. Numai că Cioran nu era vulgar.

Înțeleg criza de conștiință pe care domnul H.-R. Patapievici a trăit-o în funesta, pentru noi toți, perioadă 1990-1991. Înțeleg decepțiile sale. Înțeleg revolta care l-a cuprins în fața neputinței generale de a întreprinde ceva pentru stoparea ascensiunii foștilor tovarăși în "fruntea trebii". Și înțeleg chiar și sentimentul de rușine pe care îl simte pentru faptul că este român (și eu am fost adeseori în situația de a-mi fi rușine; este adevărat, nu pentru că sunt român, ci pentru că sunt om). Ceea ce nu mai înțeleg este lipsa de decență a domnului Patapievici. Insolența domniei sale. Desigur, domnul Patapievici are dreptul la opinie. Poate să-și facă astfel de insolențe la adresa poporului român. Se pare că domnia sa este unul dintre "demolatorii de serviciu" ai noii utopii totalitare care este internaționalismul comunitar. De altfel, însuși felul în care a fost lansat, cu tărăboiul făcut în jurul persoanei sale, este suspect...

Dar să revenim la prestațiile anterioare ale acestui *"otrăvitor de fântâni"*, cum îl numea cineva. Într-un text publicat în nr. 1/1994 al revistei "22", dumnealui susține nici mai mult nici mai puțin decât enormitatea că fenomenul Pitești ar fi explicabil prin "*specificul național*" românesc și că "*spațiul mioritic*" ar fi anticamera fenomenului Pitești! Dar cum acest text este foarte confuz și greu de digerat, îl reproduc mai jos, pentru a nu fi suspectat că îl răstălmăcesc: *"Or, cum nimeni nu își alege înălțimea scheletului, nici popoarele nu își pot inventa forma lor sufletească. Nu cred că bonjuriștii au inventat capitalismul românesc și* ***nici că fenomenul Pitești este un accident fără trimitere la specificul național****. Ambele ne aparțin și, ca experiențe, trebuie să ne întrebăm neîncetat asupra încercărilor la care fiecare dintre ele a supus sufletele noastre avide de manifestare. Căci dacă regula sufletului este setea de expresie, regula însetării este revenirea identicului. Or, setea este întotdeauna sete de același. Atât în spațiul mioritic, cât și în fenomenul Pitești, ceea ce se manifestă este setea de același.* ***Abia când privim spațiul mioritic ca anticameră a fenomenului Pitești, gravitatea chestiunii specificului național este cu adevărat pusă"***. (sublinierile ne aparțin)

Ceea ce se înțelege clar din acest text este faptul că fenomenul Pitești, cu crimele și cu toate ororile lui, este pus pe seama "*specificului național*" românesc. Cealaltă afirmație, anume că spațiul mioritic ar fi anticamera fenomenului Pitești, este mai confuză și ca atare mai greu de înțeles. S-ar putea ca domnul Patapievici să facă totuși o confuzie, în sensul că atunci când vorbește de "*spațiul mioritic*" să nu se refere la spațiul mioritic ca matrice stilistică a poporului român, așa cum îl teorizează Blaga, ci să se refere de fapt la balada *Miorița*, în care, într-adevăr, e vorba de crimă și de resemnarea victimei. Dacă așa stau lucrurile și domnul Patapievici face confuzie între balada *Miorița* și spațiul mioritic - matrice stilistică, atunci prestigiul său intelectual iese cam șifonat.

În încheiere, trebuie să remarcăm faptul că domnul Patapievici este conștient de gravitatea afirmațiilor pe care le face cu privire la poporul român, căci, în cuvântul pe care îl rostește cu ocazia lansării ultimei sale cărți, pune retoric întrebarea: *"Cad oare primele capitole din* ***Politice****, care sunt necruțătoare cu caricatura de spirit comunitar în care trăim, sub inconștiența delictului hilar numit «defăimarea națiunii și a poporului român»"*? La această întrebare i se poate răspunde: Nu, domnule Patapievici, nu cad, pentru simplul motiv că la noi nu există încă, din fericire pentru toți, nici o lege care să incrimineze "*delictul de opinie*". Dacă însă insultele pe care le aduceți poporului român le-ați adresa altui popor (știți dumneavoastră care), atunci ați avea a vă teme, căci ați fi "un om terminat". Aveți exemplul recent al lui Roger Garaudy în Franța. Acesta, după ce, timp de mai bine de o jumătate de secol, a fost, ca filosof marxist, răsfățatul celor mai mari edituri franceze, a fost nevoit, din cauză că a îndrăznit să critice politica israeliană, să-și publice ultima carte în *samizdat*. La noi nu se poate întâmpla așa ceva, pentru că poporul român este, așa cum îl caracterizați dumneavoastră, *un specialist al răbdării*; rabdă și iartă tot. Chiar și sterilele dumneavoastră necuviințe.

Demostene ANDRONESCU

MISTERUL SFINTEI TREIMI REFLECTAT ÎN MISTERUL PERSOANEI UMANE

1. Meditând asupra acestui mare mister al unității absolute și în același timp al diversității tot atât de absolute întâlnite în Sf. Treime, noi, ortodocșii, avem de dat o mărturie cu totul deosebită, căci teologia noastră despre Sf. Treime este o teologie doxologică, o teologie vie, izvorâtă din experiența trăirii cu Dumnezeu. Toată teologia, de altfel, trebuie să fie o expresie a experienței, a vieții noastre de comuniune cu Dumnezeu.

Sfinții Părinți care au formulat dogmele credinței noastre - deși împotriva inimii lor, siliți de erezii - au fost în același timp păstori, asceți, exegeți (într-o perspectivă existențială) și oameni de cultură capabili să asume în patrimoniul Bisericii cercetările și intuițiile parțiale ale înțelepciunii antice. Plasându-se întotdeauna într-o perspectivă soteriologică și fără să se închidă în vreun sistem filozofic anume, transformând conceptele împrumutate (din stoicism, din aristotelism, din platonism) în creuzetul Evangheliei, Părinții au reușit nu să "definească" misterul - lucru imposibil - ci să-l aprofundeze și să-l prezinte într-o formă logică pentru inteligența pătrunsă de credință.

Or teologia apuseană, lăsându-se ispitită prea mult de rațiune și de filosofie, a raționalizat în mod excesiv misterul creștin și l-a închis într-un anume sistem filozofic. De aceea, el apare mai mult ca o idee sau o sumă de idei ce se impun minții, dar nu angajează inima, ci o lasă rece. Se spune că, după ce Sf. Toma d'Aquino și-a publicat marea "Sumă teologică", un mistic contemporan l-a contrazis, spunându-i că experiența lui nu seamănă deloc cu ceea ce a scris.

Dar să nu fim prea triumfaliști - păcat care, împreună cu naționalismul religios, macină azi lumea ortodoxă - ci să vedem mai degrabă cât din frumoasa teologie despre Sf. Treime este cunoscută și mai ales trăită de noi, ortodocșii. Câți dintre noi ne străduim să ne apropiem de înțelegerea acestui mister și câți, mai ales, ne lăsăm transformați de el. Cine dintre noi s-a gândit, în aceste zile învolburate, la adevărul fundamental al Bisericii, și anume că Biserica nu-i o societate ca toate celelalte societăți, ci o societate după chipul Sf. Treimi, unde nu există mare și mic, superior și inferior, ci unitatea absolută în diversitate absolută? Iar dacă nu ne-am gândit, este pentru că ignorăm acest mister, că judecăm lucrurile încă trupește și nu duhovnicește, că trăim în Biserică la fel ca și cei din afara Bisericii. Exigența unei vieți conforme cu misterul însuși o subliniază Sf. Grigorie din Nazianz, supranumit "poetul" (cântărețul) Sf. Treimi, care zice: "Începând din ziua când am renunțat la lucrurile lumii acesteia, pentru a-mi consacra sufletul contemplațiilor cerești, când Mintea supremă m-a răpit de pe pământ, pentru a mă pune departe de tot ceea ce-i trupesc și a mă închide în secretul tabernacolului ceresc, începând din acea zi ochii mei au fost orbiți de lumina Treimii, a cărei strălucire depășește tot ceea ce gândirea putea să-și imagineze, căci, de pe Tronul Său sublim, Treimea răspândește razele sale inefabile, comune celor Trei... Începând din acea zi, eu sunt mort pentru lume și lumea este moartă pentru mine".[1]

Iată deci că, pentru înțelegerea - atât cât este omenește posibil - a misterului, trebuie să ne detașăm de legătura pătimașă față de lucrurile lumii acesteia, să ne curățim inima și să ne smerim mintea, conștienți că tot ceea ce putem spune despre un mister nu-i o definire a lui, nu-i misterul însuși, ci doar ceva ce se mișcă în jurul său. Misterul nu-i atât obiect de cunoaștere, cât de adorare. De el trebuie să ne apropiem cu credință și cu dragoste, "cu frică și cu cutremur" (*Fil*.2,12), căci "Dumnezeul nostru este foc mistuitor" (*Evr*.12,29).

Dumnezeu este dragoste (*I In*. 4,8) și nu se revelează decât celui ce se apropie de El cu dragoste, despuiat de orice orgoliu și de orice necurăție. Nu putem cunoaște pe Dumnezeu "din afară", neangajați într-o sinceră și misterioasă relație de dragoste cu El. Altfel vom proiecta asupra Lui propriile noastre obsesii, individuale sau colective. "Cei mai mulți oameni - zice Clement al Alexandriei - închiși în trupurile lor muritoare ca niște melci în cochilia lor, înfășurați în propriile lor obsesii, ca și aricii de țepi, modelează după chipul lor pe Fericitul Dumnezeu".[2]

Cu aceste precauții să încercăm deci să ne apropiem de misterul lui Dumnezeu Cel Unul în ființă și întreit în Persoane.

2. După cum știm cu toții, noutatea absolută a creștinismului constă în faptul că el este revelația în Iisus Hristos - Fiul lui Dumnezeu întrupat - a Sf. Treimi.

Dumnezeul creștinilor nu-i nici un Absolut impersonal, așa cum îl proclamă religiile extrem-orientale, nici un Dumnezeu solitar, închis în propria Sa transcendență, așa cum îl mărturisesc evreii și musulmanii, ci o Treime de Persoane în comuniune veșnică de iubire. Pentru a exprima această antinomie în Dumnezeu, a unității și a pluralității sau a unității în diversitate, Sf. Părinți au adoptat din limbajul filozofic al timpului doi termeni: *ousia* și *hypostasis*, respectiv *natură* și *persoană*, care prin Părinții capadocieni au primit o semnificație precisă. "*Ousia*, zice Sf. Vasile cel Mare, se raportă la *hypostasis* precum comunul la particular".[3] *Ousia* (natura) reprezintă ceea ce este comun în indivizii aceleiași specii, în timp ce ipostasul sau persoana este individul determinat care posedă *ousia* (natura) și o exprimă într-un fel unic sau personal. Natura apare astfel drept "conținutul" persoanei, conținut pe care aceasta - persoana - îl manifestă, îl exprimă sau îl face să existe. Căci o natură nu s-ar putea exprima singură, n-ar putea exista prin sine însăși. O natură este totdeauna legată de o persoană. Dacă natura ar răspunde la întrebarea "*ce este*", persoana răspunde la întrebarea "*cine este*". Natură este deci un "*ceva*", pe când persoană este un "*cineva*". Dar nici persoana nu poate exista fără natură, care este însuși conținutul său. Persoana exprimă sau manifestă totdeauna propria natură. Între natură și persoană, zice Vladimir Lossky, există un raport de "identitate - distincție". Ele sunt în același timp *identice* și *distincte*; identice în sensul că nu pot exista una fără cealaltă și că persoana, exprimându-se pe sine, își exprimă de fapt natura sa, cu care ea este într-un fel identică; și distincte, în sensul că persoana nu se reduce niciodată la natură. "Persoana - zice același Lossky - este ireductibilitatea omului la natura sa".[4] Persoana nu-i limitată de natură și nu se supune naturii, ci o transcende pe aceasta, o depășește, o transfigurează. Persoana este chipul nemuritor al lui Dumnezeu din om. În condiția de păcat, persoana poate fi desfigurată și robită de propria ei natură, însă nu poate fi total nimicită. În această condiție omul nu mai este de fapt o persoană adevărată, integră, ci un individ separat, în care mai licărește doar, din când în când, misterul infinit al persoanei, reduse la starea de robie.

Revenind la Sf. Treime, trebuie să spunem că în Dumnezeu cele trei Persoane, având aceeași natură, deci același conținut, sunt "consubstanțiale", interioare una alteia, ca trei cercuri concentrice, fără ca totuși să se confunde, căci fiecare din ele exprimă sau manifestă, în relație cu celelalte două, într-un mod unic, unica natură divină: Tatăl ca principiu sau izvor al acestei naturi și al Persoanelor; Fiul ca Cel ce se naște din veci, din Tatăl; Duhul Sfânt ca Cel ce purcede veșnic din Tatăl și se odihnește în Fiul. În acest sens, teologul ortodox Olivier Clément zice: "Ipostazul unei perosane este un mod absolut unic de a conține sau mai de grabă de a da esența sau natura. Că cele trei Persoane divine au același «conținut» însemnează că ele se conțin mutual, că fiecare dă celorlalte tot ceea ce ea este, că Tatăl, principiu (*arché*) personal al ipostazurilor și «izvor», nu mai puțin personal, al esenței (naturii), o comunică pe aceasta în întregime Fiului și Duhului. Aceștia, găsind în Tatăl originea lor, găsesc în El totodată și sfârșitul, căci Tatăl este atât *principiul* cât și «*recapitulare*» Treimii".[5] Unitatea absolută în Dumnezeu nu trebuie redusă la unitatea de ființă sau de natură. Nu zicem: Există un singur Dumnezeu, pentru că există o singură natură divină, comună celor Trei Persoane. Dacă am spune astfel am da, într-un fel, prioritate logică naturii în Dumnezeu, greșeala Occidentului. *Tatăl* ca persoană este principiul unității în Dumnezeu. "Un singur Dumnezeu pentru că un singur Tată", se subliniază în întreaga Tradiție răsăriteană. În Dumnezeu totul provine de la Tatăl și se recapitulează în El. Dar poziția Tatălui, de principiu, izvor sau cauză a Sf. Treimi, nu anulează egalitatea Persoanelor divine, consubstanțialitatea lor și plenitudinea fiecăreia, care este în același timp plenitudinea tuturor. "Monarhia" Tatălui nu implică deci o subordonare a Fiului și a Sfântului Duh, căci, zice Lossky, "în Dumnezeu, cauza (care este Tatăl)...nu poate produce efecte inferioare [ca în planul naturalului, unde cauza este superioară efectelor ei - n.n.]; ea (cauza) le vrea egale în demnitate, ea este deci totodată cauza egalității lor".[6]

Limbajul acesta poate părea abstract dacă nu încercăm să ne implicăm în el, să-l înțelegem nu numai cu mintea, ci și cu inima. Căci tainele se "înțeleg" mai degrabă cu inima decât cu mintea. S-ar putea, de asemenea, replica: Mântuitorul n-a vorbit astfel de Dumnezeu! Ceea ce este foarte adevărat. Aici mi se pare că nu trebuie să uităm două lucruri: 1) că orice limbaj despre Dumnezeu este insuficient și că deci Sf. Părinți au proclamat dogmele credinței noastre și au vorbit în felul acesta numai siliți de rătăcirile eretice, dar și că 2) există un progres al Revelației, în sensul aprofundării înțelesului tainelor descoperite prin Mântuitorul Hristos. Când, de pildă, un Sinod ecumenic decide în materie de credință - și cu condiția ca aceste decizii să fie primite de către conștiința Bisericii - atunci acel Sinod este un eveniment profetic, harismatic. Cuvântul său este atunci un ecou al Cuvântului lui Dumnezeu, o aprofundare a lui. Astăzi, ca și Sf. Părinți la vremea lor, trebuie să dăm seama de credința noastră în fața necredincioșilor, ca și în fața celor ce au alterat-o într-un fel sau altul.

3. Misterul în care este învăluit omul ca persoană, după chipul Persoanelor divine, nu este mai puțin de înțeles decât misterul Sf. Treimi, în care își găsește originea. De fapt, misterul lui Dumnezeu și misterul omului sunt inseparabile și se reflectă reciproc, căci nu putem "înțelege" pe om în afară de Dumnezeu, după cum nu putem "întelege" pe Dumnezeu în afara omului în care El se revelează, creându-l după chipul și asemănarea Sa și mântuindu-l, făcându-se El însuși om.

Calitatea de "*chip al lui Dumnezeu*" face din om o ființă unică, o persoană care transcende condiția sa de creatură și-l înrudește cu Dumnezeu (cf. *F.A*. 17,28). Dar dacă, în virtutea calității sale de chip al lui Dumnezeu, omul nu poate fi condiționat de nimic și nu poate fi redus la natură sau la starea de obiect, chiar când păcatul îl desfigurează în ultimul grad, totuși el nu se poate realiza decât în măsura *participării* sale *libere* la Dumnezeu. Dacă "*chipul*" este dat, "*asemănarea*" cu Dumnezeu trebuie câștigată, dar nu fără Dumnezeu - cum a vrut primul om: să fie ca Dumnezeu, dar fără El - ci *cu* Dumnezeu și *prin* Dumnezeu.

☞

În calitate de "*chip al lui Dumnezeu*", omul poartă în el o demnitate împărătească; el este *principiul unității întregii creații*, care există pentru el și se exprimă prin el. Sf. Părinți spun că omul este un "*microcosmos*" (Sf. Grigorie de Nisa) sau mai degrabă un "*macrocosmos*" (Sf. Maxim Mărturisitorul), pentru că el rezumă și recapitulează în sine tot universul. Astfel, lumea, cosmosul nu reprezintă ceva exterior omului, ci interior: omul îl poartă în el și îl perfecționează odată cu el însuși. Există deci *o unitate ontologică* între om și cosmos, unitate care se fondează în Dumnezeu însuși. Iar când zicem "*om*", ne gândim la "*omul unic*", la "*Adam total*" (cuvântul Adam este, cum știm, un generic, desemnând omul în general), de care vorbesc Sf. Părinți, deci la umanitatea întreagă, în unitatea ei ontologică. Sf. Grigorie de Nisa zice în acest sens: "A spune că există mai mulți oameni este un abuz de limbaj. Cert, există o pluralitate care posedă aceeași natură umană - însă prin ei toți omul este unul...".[7]

În acest "om unic", care este neamul omenesc în totalitatea sa, există una și aceeași natură într-o multitudine de persoane, tot așa cum în Dumnezeu există o singură Natură în trei Persoane.

Persoanele umane sunt și ele "*consubstanțiale*" (adică natura umană este totală în fiecare) ca și Persoanele divine, atâta timp cât păcatul nu le robește și nu separă, divizând-o, unica lor natură, comună tuturor. Dar "*consubstanțialitatea*" persoanelor umane nu anulează diferența lor, căci fiecare persoană este unică, fiecare trăiește și exprimă natura ei - care este natura tuturor - într-un mod absolut diferit, unic.

Cert, această realitate a fost starea omului dinaintea căderii în păcat. Două persoane distincte, Adam și Eva, posedau aceeași natură, întreagă în fiecare din ei. Biblia exprimă aceasta prin cuvintele: "un singur trup" (*Gen*. 2,24). "Numai după păcat - zice Lossky - aceste două prime persoane umane au devenit două naturi separate, două ființe individuale, având între ele raporturi exterioare - dorințele femeii purtându-se spre bărbatul său, iar dominarea bărbatului exersându-se asupra femeii" (cf. *Gen*. 3,16).[8] Păcatul distruge deci unitatea naturii umane, o îmbucătățește și o divizează nu numai în atâtea persoane - în realitate indivizi - care o posedă ca pe o pradă, ci și în interiorul fiecărui individ. De unde tulburarea interioară, războiul între oameni, nevoia de vrăjmași. Da, omul divizat în el însuși are nevoie de vrăjmași, nu poate trăi fără vrăjmași, căci în ei el proiectează, de fapt, propria lui tulburare și vrăjmășie. Aceasta este lucrarea prin excelență a demonilor (*diabolos* = cel ce divide, separă, dezunește). Demonizatul din Gadara devenise "legiune" (*Mc*. 8,30), atât de mult era divizat în el însuși și în ruptură cu ceilalți oameni.

4. Distrugerea unității naturii umane - și implicit slăbirea ei, prin păcat - este adevărata boală de care a suferit și suferă omenirea. Ea este de fapt ceea ce numim noi "*păcatul strămoșesc*". Or refacerea acestei unități nu putea și nu poate să fie opera omului, ci opera lui Dumnezeu, tot omul fiind supus legii păcatului (*Rom*. 7,23). Iar Dumnezeu o realizează prin Întruparea Sa, pentru ca astfel și omul să participe la opera Sa mântuitoare. Altfel omul ar fi rămas exterior propriei sale mântuiri, ar fi suferit-o pasiv. În Hristos, "ultimul Adam" sau "Adam definitiv", omul "colaborează cu Dumnezeu" (*I Cor* 3,9) la propria-i mântuire, în sensul că Îl ascultă (păcatul n-a fost oare la început neascultare?) și Îl urmează în toate actele mântuitoare: în Moartea și în Învierea Sa, ca și în Înălțarea Sa. Astfel, victoria lui Dumnezeu asupra păcatului, care divizează și descompune natura umană, este, în cele din urmă, victoria omului. A oricărui



om care se unește cu Hristos, pentru a fi un singur trup cu El (*I Cor*. 6,17).

Fiul lui Dumnezeu a restaurat deci natura umană, pe care și-a apropriat-o Sieși în totalitatea sa, prin Întrupare. El este astfel și "*Fiul omului*". Omul prin excelență, recunoscut astfel, deși inconștient, chiar și de către un păgân, Pilat, când a zis: "Iată Omul!" (*In*. 19,5).

Respingând *nestorianismul* - care separa pe Hristos în două persoane - și *monofizismul* - care nega realitatea naturii umane în Hristos, pierdută în natura Sa divină - Părinții Sinodului IV ecumenic (451) au declarat că *Mântuitorul Hristos este o Persoană divină în două naturi: divină și umană, că El este Dumnezeu adevărat și om adevărat; consubstanțial cu noi, după natura Sa umană*. Consecința principală a acestei "uniri fără confuzie" a celor două naturi în Hristos este că umanitatea Sa a fost îndumnezeită, penetrată în întregime de Duhul Sfânt, ce se odihnește din veșnicie asupra Fiului, deci ridicată la limita perfecțiunii sale ontologice - ca fierul care, introdus în foc, devine el însuși foc, rămânând totuși fier prin natura sa (imagine întrebuințată adesea de Părinți).

Și pentru că Hristos este "consubstanțial" (concorporal) cu noi, El ne comunică îndumnezeirea prin libera noastră participare la umanitatea Sa îndumnezeită, care este Biserica (*Ef*. 1,22; *Col*. 1,18). Între Hristos - Capul și Trupul Său - Biserica există o unitate absolută. "Cea mai mică separare ne-ar face să murim", zice Sf. Ioan Gură de Aur. Și tot el: "După cum capul și trupul constituie un singur om, tot astfel Hristos și Biserica constituie un singur tot. Această unire se realizează prin hrana pe care ne-a dat-o, vrând să arate dragostea pe care o are pentru noi. De aceea El s-a unit atât de intim cu noi, a mestecat trupul Său cu trupul nostru ca un aluat, pentru ca noi să devenim o singură ființă...".[9]

Euharistia, în care îl primim pe Hristos, ne transformă încetul cu încetul în Hristos însuși, făcându-ne hristoși după har. Căci firea celui mai tare schimbă firea celui mai slab, zice Sf. Maxim Mărturisitorul. Astfel, firea noastră se recompune, se reface încetul cu încetul, recapitulând în ea întreaga umanitate, tot așa precum Hristos a recapitulat în Sine pe toți oamenii, universul întreg. De aceea Euharistia este numită de Părinți "*Taina unității*". Ea ne unește în noi înșine și prin aceasta ne unește cu semenii noștri, care nu ne mai sunt exteriori, ci interiori. Nimic nu ne mai separă de nimeni și de nimic. Purtăm totul în noi: oamenii, ca și întreaga zidire. Astfel, bucuriile tuturor sunt și bucuriile noastre, durerile și nevoile tuturor sunt efectiv și durerile și nevoile noastre, păcatele tuturor sunt efectiv și păcatele noastre. După cum și Hristos, deși nepărtinitor și fără de păcat, a făcut ale Sale pătimirile și păcatele tuturor. Însemnul celor ce au ajuns la desăvârșire, zice Sf. Isaac Sirul, este acesta: de vor fi predați de zece ori pe zi arderii, pentru dragostea oamenilor, nu se vor sătura de ei. Precum a zis Moise către Dumnezeu: "De le ierți lor păcatul, iartă-l. Iar de nu, șterge-mă și pe mine din cartea în care m-ai scris" (*Ieș*. 33,31). Și precum a zis fericitul Pavel: "M-aș ruga să fiu anatema de la Hristos pentru frații mei" (*Rom*. 9,3) și celelalte... Tot așa, toți sfinții, asemănându-se cu Dumnezeu, "răspândesc asupra tuturor supra-abundența dragostei lor".[10]

Aceasta-i adevărata spiritualitate la care suntem cu toții chemați. Precum vedem, ea este *hristocentrică* și *trinitară*. Prin Hristos, cu care ne unim în Sf. Liturghie, participăm *real* la viața Sf. Treimi, care este comuniune de dragoste între Persoanele divine. Biserica este, deci, "Biserica Treimii" (P. Evdokimov). În ea tot poporul lui Dumnezeu, cler și credincioși, trăiește în cea mai desăvârșită libertate și dragoste - după modelul persoanelor divine și în comuniune cu Ele - ceea ce face ca toți să fie una, o singură ființă într-o multitudine de persoane. Așadar, ținta Bisericii, a Sf. Taine, ca și a oricărei rugăciuni și asceze este aceea de a ne deschide din ce în ce mai mult spre comuniune cu semenii noștri, de a face să crească în noi dragostea, care este legătura desăvârșirii. Nu ne putem realiza ca persoane decât ieșind din noi înșine, renunțând la noi înșine, la viața noastră chiar, dacă este cazul, în favoarea semenilor, a oamenilor, indiferent de credința sau necredința lor, indiferent de bunătatea sau de răutatea lor. Altfel, dacă rămânem închiși în noi înșine, dacă ne gândim numai la noi înșine, la interesele noastre mărunte și egoiste, nu numai că nu vom da curs misterului persoanei din noi ca să se realizeze plenar, ci vom înainta în sens invers, spre starea de individ separat și rupt de comuniunea reală cu Dumnezeu și cu semenii. Or individul este, cum zicea un teolog, persoana pe treptele cele mai de jos ale ființei, ale existenței. O persoană înăbușită în propria ei natură divizată și desfigurată de păcat.

În loc de concluzii, aș dori să închei cu un citat din același Lossky:

"Nu trebuie niciodată să căutăm ceea ce este personal, căci perfecțiunea persoanei se realizează în abandonul total, în renunțarea la sine însuși. Orice persoană care caută să se afirme pe sine nu ajunge decât la mărunțirea (divizarea) naturii, la ființa particulară, individuală, împlinind astfel o lucrare contrară lucrării lui Hristos: «Cine nu adună cu Mine risipește» (*Mat*. 12,30). Trebuie deci să risipim cu Hristos, să abandonăm propria noastră natură, care este în realitate natura comună a tuturor, pentru a ne îmbogăți, pentru a câștiga harul care trebuie însușit de fiecare persoană. Natura noastră este a celorlalți; Hristos a câștigat-o cu scump sângele Său; harul necreat este al nostru, fiindu-ne acordat de către Sf. Duh. Acesta-i misterul insondabil al Bisericii, opera lui Hristos și a Duhului Sfânt: o singură natură umană în ipostazul lui Hristos, o multitudine de ipostazuri (persoane) umane în harul Duhului Sfânt."[11]

Acesta-i misterul lui Hristos, acesta-i misterul Sf. Treimi, care ar trebui să devină, cum spunea un filozof religios, nu numai programul nostru personal, ci și programul nostru social: "Dogma Sf. Treimi este programul nostru social".[12]

Î.P.S. Seraphim Joantă - Făgărășanul

NOTE

1 PG. 36, 188 C.
2. *Stromata* V, cap. XI (PG. 9,103). Ed. rom. în PSB 5, p. 356.
3. *Scrisoarea 38*, citată de P. Boris Bobrinskoy în *Le mystère de la Trinité*, Paris, 1986, p. 280.
4. V. Lossky, *A l'image et à la ressemblance de Dieu*, Paris, 1967, pp. 113 și 118.
5. Curs dactilografiat.
6. Citat de P. Boris Bobrinskoy în *op. cit.*, p. 268.
7. "Nu sunt trei Dumnezei" (PG. 45,117); vezi Olivier Clément, *Sources. Les mystiques chrétiens des origines*, Paris, 1982, p. 76.
8. Vladimir Lossky, *Théologie mystique de l'Eglise d'Orient*, Paris, 1982, p. 118.
9. *Omilia 30*, 1 la I Cor. (PG. 61,279) și *Omilia 46*, 3 la Ioan (PG. 59,260); vezi *Sources...*, p. 104.
10. *Cuvântul 81*, în *Filocalia rom.*, 10, p. 396.
11. *Théologie mystique..., ed. cit.*, p. 179-180.
12. Nicolae Fedorov (1828-1903), în Paul Evdokimov, *Le Christ dans la pensée russe*, Paris, 1986, p. 79.

RARĂU, MUNTELE DĂTĂTOR DE SPERANȚĂ



În iunie 1924, umilit și dezdănăjduit de reprimarea brutală a tineretului naționalist creștin, Corneliu Zelea Codreanu a urcat pe Rarău. Acolo, aproape de Dumnezeu și departe de lumea potrivnică, a ridicat o colibă și a rămas vreme de șase săptămâni, încercând să-și pună în ordine sufletul străbătut de îndoieli. Pe Rarău, Căpitanul nu a aflat răspuns la toate întrebările care-l frământau, dar a găsit ceva mult mai de preț: speranță. A coborât de pe munte întărit la suflet și la trup, hotărât să nu mai facă nici un compromis și să-i strângă în jurul său pe toți cei dornici să participe la bătălia cea mare, la trezirea conștiinței neamului.

Astăzi, după atâtea decenii de prigoană, calomnii și dezbinări, sufletele sunt din nou pline de îndoieli. Așa că un grup de legionari, bătrâni și tineri, au hotărât să urmeze exemplul Căpitanului și să transforme Rarăul în altar dătător de speranță. Pe 24 iunie, bătrâni legionari veniți din toată țara și tineri din cuiburile *Horia Sima* (București), *Rarăul* (Câmpulung Moldovenesc), *13 ianuarie - Majadahonda* (Constanța), *Radu Gyr* (Craiova), *Vlad Țepeș* (Brașov) și *Căpitanul* (Chișinău) au urcat pe munte, pentru a sărbători 59 de ani de la înființarea Legiunii Arhanghelului Mihail, în locul în care Corneliu Zelea Codreanu a găsit inspirația luptelor sale de mai târziu.

Coliba nu mai există de foarte multă vreme, iar stânca aflată în apropiere - pe care Căpitanul își gravase adânc numele - a fost dinamitată în anii '50. A rămas numai izvorul, căruia localnicii îi spun și astăzi "izvorul lui Codreanu". Lângă el se înalță acum o troiță, ridicată din inițiativa și prin munca legionarilor din cuibul *Rarăul*, din Câmpulung Moldovenesc. Părintele Victor Moise, un vechi legionar, fost șef al studenților legionari de la Facultatea de Teologie din Cernăuți, fost deținut politic și veteran de război decorat pe frontul din Răsărit, autor al volumelor "Pentru credința strămoșească" și "Mișcarea legionară și credința strămoșească", a oficiat și slujba de sfințire a Troiței, împreună cu un sobor de preoți și călugări de la Schitul din poiana Sihăstriei. În discursurile rostite după slujbă, părintele Moise și Dl. Bucur Brașoveanu (șeful cuibului constănțean) au remarcat că este prima dată, după decenii de prigoană, când s-au strâns împreună tineri și bătrâni legionari îmbrăcați în cămăși verzi, semn că "s-au ridicat brazi tineri să astupe golul făcut de furtuna comunistă în pădurea brazilor bătrâni, care s-au frânt, dar nu s-au îndoit".

În fața Troiței au răsunat apoi cântece legionare; și tot cântând au coborât participanții, în marș, spre schit. Avea mare dreptate Capitanul să spună că-ți trebuie o anumită stare sufletească pentru a putea să cânți. În cântecul celor care au coborât în acea zi de pe Rarău razbăteau bucuria și speranța găsite pe munte, ca într-un loc de întâlnire cu Căpitanul. Iar coborârea în lume a fost tot frumoasă, cu toate sâcâielile polițiștilor, care uitaseră de hoți și încercau din toate puterile să pună capăt..." pericolului legionar". În Câmpulung Moldovenesc ne aștepta un bătrân îmbrăcat în frumos port bucovinean și cu ochii în lacrimi. "Am auzit că au venit legionarii", ne-a explicat el. "Știam eu că o să vă întoarceți!"...

Corina Ștefan

METEHNELE DEMOCRAȚIEI ROMÂNEȘTI

După lungile decenii comuniste, democrația le-a apărut multora ca o pălărie ce poate fi rotită în orice poziție, deși i s-au recunoscut și sensurile polifonice, și înțelesurile pletorice, deontice. O recunoaștere mai mult teoretică, însă. Sfidarea Opoziției prin mineriade, prin ademenirea liderilor de sindicat, prin tot felul de obstrucții deșănțate erau (și sunt) mult mai la îndemâna Puterii decât dialogul sincer și constructiv. Ca și ideile de bine sau adevăr, democrația înscrie și ea munți de cadavre în cont...

Reactualizarea ideii de democrație la noi, după cincizeci de ani de dictatură pustiitoare, a cunoscut de la început riscurile deformării. Exercițiul democratic era propus unei societăți uniformizate, obișnuite cu pasivitatea și supușenia, o societate care știa bine că drepturile și libertățile înscrise constituțional sunt simple năluciri, blufuri demagogice, că transpunerea lor în registre de viață aducea automat privarea de libertate. Excesul de zel al servanților vechiului regim era așa de mare încât nu se mai aștepta producerea faptei, ci se intervenea din faza de bănuială, de intenție, de denunț. Lipsiți de o brumă de siguranță, oamenii au înțeles repede că gudurarea pe lângă cei mari era mult mai profitabilă decât luarea acestora în răspăr. Să ne mai surprindă că, în aceste condiții, metehnele atavismului nostru balcanic, cele care-au aplatizat omul și i-au subminat dispoziția de reacție civică, au fost activate și cultivate ca soluții conformiste? Să ne mai surprindă că în aceste condiții, dorința de supraviețuire biologică a surclasat celelalte aspirații mai înalte și a unidimensionalizat omul mai mult chiar decât întrezărise H. Marcuse pentru societățile de consum?

Mai este o problemă. Oriunde-a ajuns la putere, comunismul a început cu suprimarea proprietății, a libertăților, cu decimarea valorilor, a elitelor. În locul acestora au apărut sistemul polițienesc, mamutul economic statal și secăturile investite cu funcții de politruci. Socialismul a început cu astfel de otrepe și-a continuat cu ele, deși, ulterior, le-a mai perfecționat prin școlile de stat sau de partid - acestea din urmă având rolul să-i convingă că ei reprezentau categoria cea mai valoroasă a noii societăți! Numai că, chiar după ce-au fost gratulați cu tot felul de diplome (fără ca măcar să vadă coperțile manualelor), tot analfabeți au rămas. Este greu să mai reconstituim acum starea de decădere a învățământului românesc din acea vreme, când diplomele se distribuiau cu o generozitate deșănțată și pe considerente extrașcolare, generând tot felul de glume. Am cunoscut, întâmplător, pe unul care, la examenul de maturitate, trebuind să vorbească despre poezia "În satul lui Sahia", implora comisia să-i schimbe subiectul, să-i permită comentarea "marilor înfăptuiri" dintr-un alt sat, cunoscut de el din vremea colectivizării!

Toți trepădușii din partidul comunist, din organizațiile de tineret, sindicat, femei etc., cu vădite inaptitudini pentru carte, dar ajunși peste noapte demnitari, deveneau devotați cu trup și suflet partidului care-i scosese din anonimat și-i transformase în "intelectuali de profesie", procopsindu-i cu funcții și salarii neașteptat de mari, precum și cu privilegii de tot felul. Anticipase perfect Dostoievski: "Pune-l, de pildă, pe omul cel mai insignifiant să vândă niște mizere bilete la un ghișeu de cale ferată și de îndată această nulitate se va considera în drept să te privească cu un aer de Jupiter, când vei veni să-ți cumperi bilet". Cât de gonflată va deveni "nulitatea" când va fi investită nu ca simplu funcționar de ghișeu, ci ca mare nacealnic peste destinele oamenilor, e ușor de presupus.

Putea ea, această categorie a "muncitorilor cu gura", să nu arate un atașament nemărginit față de atotputernicul partid care le-a schimbat destinul și statutul social? S-a interesat cineva ce s-a întâmplat cu unii ca aceștia după decembrie 1989? Au dispărut? S-au dizolvat în anonimatul din care fuseseră ridicați? Nici vorbă, cei mai mulți au devenit noii lideri de opinie, influenți și infiltrați, factori activi ai noilor partide politice și profitori ai libertății de expresie. În întruniri politice, în piețe publice, oriunde se ivește vreo porta-voce, vreun microfon, glasul lor de claxon buimac tună și fulgeră, acoperă și strivește, derutează și năucește, deși nu comunică nimic, nu lansează nici un punct de vedere clar, ferm, răspicat. Folosesc firește, cuvinte mari (poporul, adevărul, democrația, binele, pronia cerească), iar lumea, năucită, vibrează sau se crucește de această vorbărie deșănțată și iresponsabilă. Golite de conținut, cuvintele noilor vorbitori, aceiași cu cei de ieri, se rostogolesc zgomotos pe caldarâm și vibrează prin microfoane, vulgarizând, plini de tupeu, exercițiul libertății de expresie.

Trecerea de la aplatizarea grea și pasivitatea impusă în deceniile de domnie comunistă la gălăgia improductivă de după "revoluție" s-a făcut brusc. Dreptul de a vocifera a fost adjudecat de toți, dar mai ales de cei ce n-aveau nimic de spus (sau o făceau în forme agramate). Chiar după ce s-a resorbit din piața publică în sediile partidelor politice, exercițiul democratic n-a mai putut stăvili instaurarea lehamitei în locul entuziasmului așteptat.

Democrația, știm bine, înseamnă dreptul de afirmare al *tuturor* opiniilor, ideilor, punctelor de vedere, nu însă al inepțiilor, al absurdităților, al stupidităților. În contul "exercițiului democratic" nu pot fi contabilizate tot felul de elucubrații. Politicienii mai vechi știu că în trecut oamenii simpli veneau la sediile partidelor politice să se informeze "cum stăm", cum să se alinieze, nicidecum să debiteze bazaconii. Aveau măsură, nu erau "emancipați" artificial, nu fuseseră gratulați decenii în șir cu onoruri false, cu titlul pompos de "forță politică conducătoare" și cu disprețul față de adevăratele elite. Devălmășiile de azi, din interiorul partidelor politice și din viața socială, se datorează în mare parte și pierderii vechii măsuri cu care se evaluau omul și buna lui credință. În societatea noastră atât de stricată, omul se arată, mai mult decât oricând, "slabă ființă și la patimi cu plecare" (Conachi).

Ionel NECULA



MASACRUL DE LA BĂLȚI

ISTORIA INTERZISĂ

❑50.000 de prizonieri, ostaşi ai Armatei Române, au fost împuşcaţi în ceafă de militarii KGB-ului şi aruncaţi în şanţuri mocirloase

❑La locul crimei va fi înălţată Biserica Oaselor

Prin intermediul călugărilor români de la Sfântul Munte Athos, ne-a parvenit o scrisoare zguduitoare, pe care şi ei au primit-o, pe căi ocolite, din partea Ierodiaconului Nicodim Şchiopu din Bălţi, Basarabia.

Această scrisoare ar trebui publicată de toate ziarele şi tradusă în toate limbile, adusă la cunoştinţa întregii lumi, căci sunt morţii noştri căzuţi pentru Ţară şi Neam, fără altă vină decât că erau soldaţi români ce şi-au făcut datoria, dar asasinaţi mişeleşte de "eliberatorii ruşi".

Şi despre această crimă aflăm abia acum, căci, ca şi în cazul asasinatelor de la Katyn, ruşii au încercat până azi să o ascundă, în ciuda tuturor evidenţelor.

România, deşi a dus un război drept de eliberare a teritoriului invadat de agresorii sovietici în urma Pactului dintre Hitler şi Stalin, iar mai apoi a fost considerată a patra ţara în ce priveşte efortul şi contribuţia militară la zdrobirea Germaniei, a fost tratată drept ţară învinsă; de aceea, în ciuda crimelor armatei roşii, în optica lor, nu avem dreptul nici să ne cinstim morţii. Adevărul nu poate fi însă ascuns la infinit, el iese la iveală mai devreme sau mai târziu.

«În anul 1944, la năvala hoardelor ruseşti care au ocupat Basarabia, armata roşie a făcut zeci de mii de prizonieri militari. În oraşul Bălţi au fost concentraţi circa 50.000 militari ai Armatei Române, care ţinuseră piept hoardelor dezlănţuite. Din cei cincizeci de mii, 80% erau români, iar ceilalţi erau aproximativ cinci mii germani, două mii unguri, iar restul cehi şi polonezi.

În nord-estul oraşului, unde curge râul Răut şi se formează mlaştini, KGB-ul a găsit locul cel mai nimerit să amplaseze lagărul, înconjurat de garduri înalte, cu sârmă ghimpată. Chinurile acestor prizonieri erau de neînchipuit: foamea era flagelul numărul unu, însoţit de lipsa de igienă; bolile, frigul şi umezeala produceau decese fără număr. Din acel lagăr, unii mai curajoşi au încercat să evadeze, dar au fost mitraliaţi. Totuşi, au mai fost şi fugari scăpaţi, pe care nu i-a mai găsit nimeni, decât atunci când s-au făcut singuri cunoscuţi, după destrămarea Uniunii Sovietice.

Informaţii despre crimele petrecute în acest lagăr, s-au publicat în "Curierul de Nord" din oraşul Bălţi, săptămânal al Basarabiei de Nord. Ziarul mai apare şi acum, dar strangulat şi ameninţat de către cei care urăsc tot ce este românesc.

Din declaraţiile celor evadaţi, s-au stabilit crimele KGB-ului săvârşite la Bălţi:

Toţi cei aproape cincizeci de mii de prizonieri au fost împuşcaţi în ceafă de militarii KGB-ului şi aruncaţi în şanţuri mocirloase, pe care tot ei le-au săpat la ordin (exemplul tipic al asasinilor KGB-işti, întocmai ca în cazul Katyn-ului, unde diferă numai numărul celor asasinaţi).

Îndată ce au fost date în vileag cele întâmplate, s-au făcut sondaje în mlaştini, în anii 1991-1992.

Rezultatele au fost cutremurătoare: nici hârleţele, nici lopeţile nu au mai putut fi utilizate din cauza mulţimii scheletelor şi osemintelor răspândite în aceste mocirle.

Inimile îndurerate ale bunilor români, ale evlavioşilor creştini şi ale celor de la săptămânalul "Curierul de Nord", i-au împins pe aceştia să facă o piramidă de oase şi cranii, care au fost strânse pe un loc uscat, peste care s-a aşternut o mare cantitate de pământ bătătorit şi s-a ridicat în felul acesta un deluşor mai înalt, o movilă în trepte, tot din ţărână, iar pe partea ei de sus s-a aşezat o troiţă. Troiţa de lemn sculptat a fost darul credincioşilor din raionul Râşcani, din apropierea Bălţilor. Pe data de 7 mai 1992, această troiţă a fost sfinţită de către Preasfinţitul Petru de Bălţi, cu sobor de preoţi şi monarhi, la care sfinţire au participat mii de credincioşi români şi autorităţile orăşeneşti.

Atunci, prin cuvântul solemn, rostit de Ierodiaconul Nicodim Şchiopu, s-a lansat apelul ca pe acel loc să se construiască o Biserică sau Mânăstire a Oaselor, pentru ca zi şi noapte prea cuvioşi monarhi şi cucernici preoţi să pomenească sufletele celor cincizeci mii de martiri nevinovaţi, ucişi mişeleşte de către militarii sovietici.

Preasfinţitul Petru de Bălţi a învestit ca paroh al viitoarei Biserici a Oaselor pe tânărul preot Valeriu Cernei, fost cancelar al Eparhiei Bălţi. (În decembrie 1992, Patriarhia Română a reactivat Mitropolia Basarabiei.)

După aceea lucrurile au luat o întorsătură tragică. Preasfinţitul Petru a fost agresat cu arme şi bâte chiar la sediul Palatului Episcopal de un grup de călugări şi preoţi, adepţi ai Arhiepiscopului Vladimir, care ţine de Patriarhia Moscovei.

Atacurile au fost extinse şi asupra celor două mânăstiri din Eparhia de Bălţi şi mai continuă şi azi, după doi ani, împotriva a tot ce este românesc.

În scaunul episcopal s-a aşezat şeful agresorilor moscoviţi, arhimandritul trădător Marchel Mihăiescu.

Din cauza lipsei de fonduri, Biserica Oaselor a rămas numai în proiect, un plan făcut de arhitecţi inimoşi.

Oare de ce nu se vorbeşte nimic de acest genocid împotriva poporului român? De ce nu se stabileşte adevărul în privinţa masacrelor făcute împotriva neamului nostru?

Căci şi aceste crime monstruoase nu sunt altceva decât tot holocaust, trecut însă sub tăcere. Oare nici chiar morţii nu sunt toţi egali în faţa lui Dumnezeu?».

Aici se încheie cutremurătoarea scrisoare a cucerniciei Sale, Ierodiaconul Nicodim Şchiopu.

Autorităţile românofobe aflate la putere azi în Republica Moldova nu au recunoscut nici până acum reactivarea Mitropoliei Basarabiei, în ciuda tuturor memoriilor făcute timp de 4 ani, a tuturor intervenţiilor de respectare a unui drept de exercitare a cultului unanim recunoscut.

Şi mă întreb ce fel de călugări şi preoţi sunt acei care au atacat pe Preasfinţitul Petru şi pe cei ce-l înconjurau? Căci dacă sunt cu adevărat monahi, nu numai că au dat dovadă de un comportament profund păcătos şi au servit drept exemplu ruşinos pentru mulţimea credincioşilor martori la cele întâmplate, dar vor avea de dat răspuns la Judecata în faţa lui Dumnezeu.

Să ne rugăm neîncetat pentru ca Dumnezeu să-i odihnească pe toţi cei asasinaţi la Bălţi şi pe ceilalţi martiri ce n-au avut altă vină decât că şi-au servit Patria.

Şi avem o datorie sfântă: să facem o colectă pentru a contribui şi noi cel puţin la construirea Bisericii Oaselor, în amintirea miilor de militari români şi a celorlalte victime. Morţii Neamului nostru au acest drept, şi noi avem această datorie.

Nicolae D. RUSU

(Text reprodus din săptămânalul "Ţara", care apare la Chişinău)

OSTATECII RUSIEI

La aproape două decenii de la producerea lor, lumea occidentală se rezumă a consemna în treacăt comiterea inimaginabilelor crime ale unui regim comunist ce-l avea în frunte pe un individ dement - Pol Pot. Din nefericire, puţină lume observă că preocuparea Apusului ultimei jumătăţi de secol rămâne, în primul rând, mitul holocaustului iudaic.

În timpul consumării tragediei cambodgiene, care ameninţa cu exterminarea un întreg popor, în 1978, între "Republica Socialistă România şi Kampukia Democrată" se încheia un "Tratat de prietenie şi colaborare".

Dacă Nicolae Ceauşescu s-a putut preface că nu ştia nimic despre munţii de cranii şi tigve ce presărau "Câmpiile Ucigaşe" ("Killings Fields") din Cambodgia anilor şaptezeci, nu la fel pot sta lucrurile astăzi în privinţa atitudinii autorităţilor de la Bucureşti în legătură cu soarta teritoriilor româneşti şi a românilor de peste Prut. Nici un fel de scuză nu poate fi invocată pentru dezinteresul faţa de soarta lui Ilie Ilaşcu şi a camarazilor lui. Înainte de orice, datoria celor aflaţi la cârma unui popor trebuie să fie interesul naţional fundamental, acela al dăinuirii în unitate, libertate şi bunăstare. Dar ca să spulbere orice iluzie, chiar şi a celor mai naivi, aflat în ultima sa vizită la Chişinău, la începutul lunii iulie a.c., preşedintele Ion Iliescu afirmă răspicat şi fără echivoc: "UNIREA ESTE NEREALISTĂ ŞI NEREALIZABILĂ" (!).

***

Constituţia "Republicii Moldova" înscrie printre prevederile sale şi pe aceea a "neutralităţii permanente". Principiul devine însă inoperant din cel puţin două motive. Întâi, "Republica Moldova" face parte din C.S.I., alt chip al Marii Împărăţii Slave a Răsăritului după decesul U.R.S.S., iar autorităţile de la Chişinău sunt de esenţă filorusă şi declarat antiromâneşti. Apoi, în partea de răsărit a "Republicii Moldova" staţionează în continuare Armata a 14-a rusă, iar acest teritoriu, cu porunca de la Kremlin, a comis secesiunea, în vreme ce generalul Alexandr Lebed a fost promovat la vârful structurilor de putere de la Moscova.

Nici autorităţile de la Bucureşti şi nici cele de la Chişinău nu mai par aproape deloc preocupate, şi cu atât mai puţin grăbite, să finalizeze tratativele în vederea încheierii de acum aproape uitatului "tratat de fraternitate". Guvernanţii de peste Prut aşteaptă să vadă ce se va întâmpla mai întâi cu Tratatul româno-rus. Negocierile, parafarea şi ratificarea acestuia depind de o multitudine de factori, aspectele de propagandă electorală nefiind deloc de neluat în seamă, iar atitudinea faţă de consecinţele Pactului Molotov-Ribbentrop nu are cum să fie altfel decât decisivă în privinţa conţinutului şi efectelor viitoarelor tratate. Dar şi în această privinţă, cu prilejul vizitei sale electorale în Basarabia, preşedintele Ion Iliescu, cu toată aparenta ambiguitate a exprimării, a afirmat şi că nu doreşte anularea consecinţelor pactului Molotov-Ribbentrop: "Noi vrem să introducem în tratate condamnarea Pactului Ribbentrop-Molotov, dar nu pentru că dorim să anulăm consecinţele acestui pact - aşa ceva este nerealist şi nerealizabil - ci fiindcă vrem ca aşa ceva să nu se mai repete"; Preşedintele României rămâne consecvent cu sine însuşi şi cu interesele... Rusiei!

Cum Rusia se opune cu consecvenţă extinderii spre Est a N.A.T.O. - când cu fermitate, când aparent concesivă -, lucrurile se complică şi mai mult în privinţa intereselor esenţiale de unitate naţională românească, cu atât mai mult cu cât România şi-a limitat aproape decisiv capacitatea de manevră şi acţiune în acest sens, prin iresponsabila recunoaştere a "independenţei Republicii Moldova". În ipoteza în care România ar adera la N.A.T.O., hotarul răsăritean al organizaţiei euro-atlantice ar fi stabilit pe Prut. În stare de "neutralitate perpetuă", declarată şi consfinţită constituţional, dar făcând parte din C.S.I., şi aflată în sfera de control geostrategic a Rusiei, Basarabia va continua să rămână captivă, ca şi întregul spaţiu românesc înstrăinat.

Abordând problemele "securităţii frontierelor de stat ale Republicii Moldova", autorităţile de la Chişinău se arată "foarte preocupate de starea lucrurilor" în întinderea celor peste 600 de km de hotar artificial româno-român de pe Prut. Nu aceleaşi bătăi de cap dau guvernanţilor "moldoveni independenţi" iniţiativele pseudoautorităţilor de la Tiraspol, care au stabilit un nou hotar în interiorul "R. Moldova". Se face mare caz de independenţa şi suveranitatea "moldovenească" numai când este vorba de raporturile cu România!

***

Pasivitatea complice a Apusului din ultimii 50 de ani faţă de fărădelegile regimurilor comuniste nu ar trebui să fie o taină pentru nimeni. Din păcate, mult prea uşor, s-a uitat că sub ochii îngăduitori ai "democraţiilor occidentale" au avut loc masacrele din Ungaria, s-a ridicat "Zidul Ruşinii" în Berlin sau s-a produs intervenţia împotriva "Primăverii de la Praga". Apelurile disperate ale victimelor terorii au răzbătut arareori până la urechile apărătorilor "drepturilor omului". Cu acelaşi cunoscut cinism occidental au fost şi sunt tratate şi recentele atrocităţi din Balcani şi Caucaz. În schimb, lamentările comuniştilor din Albania, despre pretinsele nereguli ce i-ar fi defavorizat la ultimele alegeri, a pus în stare de alertă tot Apusul...

În acest climat, Rusiei nu-i va fi imposibil să-şi ducă la capăt planurile de dominaţie şi control în spaţiul ce se întinde de la Caspică la Adriatică, chiar dacă obstacolul cecen nu-i de neluat în seamă, iar "pacea electorală" promisă de Boris Elţîn şi-a dovedit caracterul iluzoriu. Cu toate că urmaşul lui Djohar Dudaev, Zelimhan Yandarbiev, nu pare să aibă deocamdată dimensiunea şi statura legendarului său înaintaş, cecenii nu se arată defel dispuşi să îngenuncheze în faţa colosului rusesc, pe care continuă să-l înfrunte eroic.

Faptul că victoria în alegeri a lui Boris Elţîn a fost realizată cu implicarea directă a unor "consilieri electorali" americani, după ce colaborarea informaţională şi tehnică ruso-apuseană a înlesnit lichidarea criminală a lui Djohar Dudaev, ar trebui să dea de gândit.

Ostatecii Rusiei şi ai eternului pericol rusesc nu rămân doar milioanele de locuitori neslavi ai imenselor ţinuturi aflate în stăpânirea sa, dar şi vecinii ei apropiaţi. Însuşi Occidentul, mereu dispus la cedări pe seama altora, se află în pericol de a suporta consecinţele efectului de bumerang ale propriului său cinism.

Nicolae POP

TALMUDUL



"Eu nu sunt cetățean american de religie mozaică. Eu sunt evreu. Sunt american de 63 de ani, dar sunt evreu de 4000 de ani."

Rabinul Stephen S. Weise

5. RECONSTRUCȚIA TEMPLULUI ŞI PURIFICAREA ETNICĂ

Cei 40 de mii de evrei repatriați, în urma îngăduinței acordate de Cyrus, s-au așezat pe ruinele Ierusalimului şi în împrejurimile oraşului. Erau prea puțini pentru a popula întregul teritoriu, de unde fuseseră strămutați în urmă cu 50 de ani.

Viața acestor pionieri a fost nespus de grea. Mai întâi a trebuit să-şi construciască adăposturi improvizate. De abia după şapte luni de la sosire au reuşit să ridice un altar pentru jertfe şi numai în cel de al doilea an s-a început reconstrucția Templului.

Samarinenii, populație aşezată în Nordul Canaanului după izgonirea israeliților, care ca şi evreii îl venerau, au cerut să participe la reconstrucția Templului, dar au fost refuzați de o manieră jignitoare. Urmările acestei jigniri nu au întârziat. Atât samarinenii, cât şi celelalte seminții care ocupau teritorii întinse în Iudeea, s-au opus cu înverşunare intenției evreilor repatriați de a reconstrui Templul, utilizând chiar şi forța în acest scop. Copleşiți de lipsuri şi obligați să facă față adversității populațiilor în mijlocul cărora trăiau, evreii abandonează lucrările de reconstruire a Templului, limitându-se la activitățile prin care îşi asigurau existența.

De abia târziu, în timpul domniei lui Darius I (522-485 î.d.Chr.), în urma mustrărilor lui Agheu şi Zaharia, lucrările vor fi reluate. Ele se vor termina prin bunăvoința regelui persan care, după ce a scos din arhive decretul dat de Cyrus (prin care li se îngăduia evreilor să-şi reconstruiască Templul), a dat dispoziții ca repatriații să fie ajutați cu materiale de construcții. După patru ani de la reluarea lucrărilor, Templul a fost terminat. Dar noua casă a lui Iahve nu amintea cu nimic splendoarea şi măreția Templului lui Solomon. O clădire mică şi sărăcăcioasă, noul Templu oglindea fidel starea de decădere a Poporului Ales.

Reconstruirea Templului nu a fost urmată de un reviriment spiritual. Pe lângă lipsa de convingere în îndeplinirea obligațiilor religioase, mult mai gravă era primejdia ca evreii reîntorşi din Babilon să-şi piardă identitatea etnică, în urma căsătoriilor mixte cu fiicele de canaaneni, hitiți, filisteni, iebusei, amoniți, egipteni şi amorriți. Chiar şi preoții şi căpeteniile aveau soții de origine străină, care continuau să se închine zeităților lor naționale. Față de această primejdie, reacțiunea a venit din partea comunității iudaice din Babilon.

*

La patruzeci şi trei de ani de la reclădirea templului din Ierusalim, în timpul domniei Regelui Artaxerxe (465-424 î.d.Chr.), Ezdra, un bărbat învățat şi profund cunoscător al Legii, obține permisiunea de a emigra din Babilon în Canaan, cu un grup de peste 1500 de evrei, în afară de femeile şi copiii care îi însoțeau. Scopul acestei a doua repatrieri a fost, în principal, asanarea morală a comunității evreieşti aflate în Țara Sfântă. Totodată, Ezdra aducea cu sine un substanțial ajutor bănesc, colectat de la evreii babilonieni.

Preluând conducerea comunității, Ezdra a acționat fără menajamente. El i-a obligat pe toți conaționalii săi care se căsătoriseră cu neevreice, să se despartă de ele. "*Noi am făcut nelegiuire înaintea Dumnezeului nostru, când ne-am luat femei din alt neam din popoarele pământului acestuia, dar mai este încă o nădejde pentru Israel în lucrul acesta; să încheiem acum legământ cu Dumnezeul nostru că, după sfatul stăpânului meu şi al celor ce cinstesc poruncile Dumnezeului nostru, să dăm drumul tuturor femeilor şi copiilor născuți cu ele, ca să fim după lege*" (*I Ezdra* 10, 2-3). **Poate cea mai concisă formulare a unei concepții rasiste, însoțită de motivarea de rigoare, care este respectată şi aplicată şi astăzi de evrei cu aceeaşi rigurozitate ca în urmă cu două milenii şi jumătate**!

Noul legământ încheiat de evrei, prin Ezdra, cu Dumnezeu, a fost aplicat cu strictețe. Mai întâi a fost numită o comisie cu sarcina de a descoperi toate cazurile de căsătorii cu neevreice. După încheierea investigațiilor, cei aflați în această situație au fost obligați să se despartă de soțiile lor neevreice şi de copiii născuți de aceste soții, nerespectarea acestei obligativități atrăgând după sine excludarea din comunitatea iudaică şi confiscarea averii. Consecința acestei măsuri draconice nu s-a limitat însă numai la tragedii familiale. Ea a provocat înrăutățirea relațiilor dintre evrei şi celelalte popoare aflate în Canaan. Dar scopul urmărit a fost atins. **Cu prețul unei totale izolări, poporul iudeu şi-a salvat puritatea rasială, identitatea națională şi specificul religios**.

*

Prin izolaționismul etnico-religios impus evreilor de Ezdra, comunitatea iudaică era expusă primejdiei de a fi atacată şi distrusă de popoarele ostile de care era înconjurată. Existența acestei primejdii a fost sesizată de evreii aflați în Regatul Persan şi tot acolo au fost concepute măsurile adecvate pentru a face față unei eventuale agresiuni din afară. Dar nu numai atât. Situația dinlăuntrul comunității era mai îngrijorătoare decât starea de ruină în care se găseau zidurile de apărare ale Ierusalimului. Săracii erau exploatați nemilos de bogați. Agricultorii erau înglodați în datorii la cămătari şi pentru neplata la timp le erau luate cu forța țarinile. Preoții, cei care ar fi trebuit să vegheze ca Legea să fie respectată, asigurând astfel armonia socială, trăiau în lux şi bogăție, fără nici o preocupare pentru existența mizeră a majorității populației.

În acest timp, la curtea din Suza a Regelui Artaxerxe, înalta funcție de paharnic era deținută de iudeul Neemia. Profund credincios şi patriot înfocat, el obține de la suveranul său îngăduința de a-şi părăsi funcția şi de a se duce în Iudeea, pentru a îndrepta situația. Ca o dovadă de prețuirea de care se bucura în ochii regelui, acesta dă dispoziție mai marelui pădurilor regale să-i pună lui Neemia la dispoziție lemnul trebuincios pentru reconstruirea clădirilor, dar mai ales a zidurilor de apărare ale Ierusalimului.

Execuția lucrărilor s-a făcut în condiții deosebit de grele, lucrătorii fiind tot timpul înarmați şi în stare de alarmă, pentru a fi în măsură să facă față deselor atacuri de hăițuire efectuate de populațiile învecinate, îndeosebi de amoniți, care nu vedeau cu ochii buni consolidarea comunității evreieşti.

După terminarea lucrărilor de apărare a oraşului, Neemia a trecut la rezolvarea problemelor sociale. A scutit populația săracă de impozite şi i-a obligat pe cămătari să restituie țăranilor ogoarele confiscate pentru datorii şi dobânzi neachitate.

După doisprezece ani de activitte intensă, Neemia a considerat că şi-a încheiat misiunea şi s-a întors la curtea regală, reluându-şi funcția de paharnic. Trei ani mai târziu, a revenit la Ierusalim pentru a vedea cât de durabilă s-a dovedit reforma sa socială. Cu mânie a trebuit să constate că lucrurile s-a înrăutățit din nou, cauza principală fiind lipsa de credință şi avariția tagmei preoțeşti. În plus, a descoperit că evreii călcaseră legământul făcut de Ezdra, de a nu se căsători cu femei de neam străin. Şi cum toată istoria poporului evreu este un şir de legăminte şi de încălcări ale legămintelor făcute, Neemia şi-a mustrat compatrioții pentru recăderea în greşeală, i-a obligat să-şi părăsească soțiile neevreice şi copiii născuți din astfel de căsătorii şi i-a pus să jure că nu vor mai săvârşi această încălcare a Legii.

*

Dar cea mai importantă latură a operei înfăptuite de Ezdra şi întregite de Neemia a fost cea religioasă. Aceşti doi mari reformatori ai poporului evreu le-au insuflat conaționalilor lor conştiința că aparțin aceluiaşi crez religios. Cu acest înțeles, conceptul de "*evreime*" depăşeşte cadrul restrâns al unei realități etnice, dobândind, în principal, o accepțiune religioasă. Denumirea de evreu îşi pierde semnificația de apartenență la o anumită seminție. De acum înainte evreul, indiferent dacă aparține tribului lui Iuda sau tribului lui Veniamin, indiferent dacă face parte din preoțimea aaronidă sau din ordinul leviților, va fi definit prin conceptul atotcuprinzător de apartenență la "*iudaism*", "*iudaismul*" însemnând concomitent o unitate etnică şi o aceeaşi mărturisire de credință.

Ca mărturisire de credință, iudaismul înseamnă, în primul rând, recunoaşterea "*Cărții Legii*", **Tora**, revelată de Dumnezeu prin intermediul lui Moise. Tora sau Legea, aşa cum o denumesc evreii, Pentateuhul - cele cinci cărți ale lui Moise din Vechiul Testament -, cum le denumesc creştinii, constituie pentru cercetătorii istoriei Bibliei un domeniu în care întrebările "*cine*", "*unde*" şi "*când*" a fost scrisă, nu şi-au găsit un răspuns unanim acceptat. Pe această temă s-au scris mii de tomuri şi probabil se vor mai scrie încă. Important este însă faptul că "*Cele Cinci Cărți alu lui Moise*" există şi că ele, în perioada de după Ezdra şi Neemia, au constituit suportul religios al iudaismului. Dacă înainte de cei doi reformatori, afirmă Hirsch Graetz în opera sa "*Geschichte der Juden*", evreii erau indiferenți față de această "*Carte fundamentală*", după statutul pe care ei l-au impus comunității iudaice, Tora a început să fie privită ca suprema înțelepciune.

Organizând viața comunității iudaice, Moise s-a înconjurat de şaptezeci de "*bătrâni*" care împărțeau cu el povara guvernării. Urmând acest exemplu, din marea adunare convocată de Neemia s-a reconstituit "*Consiliul celor Şaptezeci*", căruia îi revenea sarcina să decidă în toate problemele importante privind religia, dreptul şi morala. În fruntea acestei importante instituții se găsea marele preot, căruia autoritățile persane îi recunoşteau calitatea de conducător al comunității, cu titlul de "*Părinte al curții de Justiție*". Cea mai mare parte din membrii consiliului făceau parte din categoria "*Cunoscătorilor Scripturii*" sau "*Savanților Scripturii*" ("*Sopherim*"). O instituție cu caracter predominant religios care, mai târziu, va lua denumirea de "*sinedriu*".

Remarcabilă pentru această perioadă, "*perioada sopherim*", este dorința unor pături ale populației (din ce în ce mai largi) de a avea acces la textul Torei. Cum scrierea veche ebraică, inspirată din alfabetul fenician, era greoaie, Ezdra a introdus o nouă scriere, "*scrierea cvadratică*", care s-a răspândit cu repeziciune, devenind scrierea curentă în care sunt redactate atât textul Torei, cât şi alte texte religioase. Concomitent au luat ființă şcoli, adevărate universități, profesorii purtând denumirea de "*Cunoscători ai Scripturii*" sau "*Înțelepți*", iar elevii "*Ucenici ai Înțelepților*". Activitatea principală în aceste şcoli, activitate desfăşurată în strânsă colaborare cu "*Înaltul Consiliu*", era axată pe interpretarea textului Torei. Ea va conduce la o exegeză iudaică a Scripturii, denumită "*Midraş*", care va constitui unul dintre principalele puncte de plecare în opera de elaborare a *Talmudului*.

(Va urma)

Gabriel CONSTANTINESCU

ROMFEST 1996

ROMFEST '96

"SPRE O RENAŞTERE SPIRITUALĂ ROMÂNEASCĂ"

Stimată Redacţie,

Vă informăm că între zilele de 6 - 8 Septembrie 1996 se va desfăşura la Princeton, New Jersey, USA, cea de a V-a ediţie a Festivalului Românesc "Romfest". Ediţia din acest an îşi propune ca temă de dezbatere renaşterea spirituală românească.

Festivalul are menirea de a creea un cadru de apropiere şi colaborare dintre românii din Ţară si cei din exil, de a prilejui exprimarea gândurilor şi valorilor cu adevarat româneşti. Programul Festivalului cuprinde o sesiune de comunicări cu caracter cultural-politic integrate în tematica propusă, programe artistice, expoziţii şi dezbateri generale pe teme actuale sau de perspectivă.

Alăturat, vă trimitem materialul informativ referitor la ediţia "Romfest" din acest an, rugându-vă de a publica în ziarul Dumneavoastră, în luna Iunie, programul şi data de desfăşurare.

Mulţumindu-vă anticipat pentru suportul dat acestei cauze româneşti, vă rugăm să consideraţi prezenta scrisoare şi ca invitaţie oficială de participare la lucrările Festivalului "Romfest'96".

Comitetul Internaţional
Pr. Gh. Calciu
Pr. Gheorghe Calciu
Preşedinte

Comitetul Local
Dr. Anca Popa
Preşedinte
a. Popa, MD

Ing. Nidia Belcea
Secretar
N. Belcea

ROMFEST'96
11 Carter Brook Lane RD4
Princeton, NJ 08540
USA
(609)-924-6078
(609)-936-7339

INFORMAŢII GENERALE

1. Lucrările Romfest '96 se vor desfăşura la hotelul "Hyatt Regency",102 Carnegie Center, Princeton, New Jersey,USA.

2. Rezervaţii pentru cazare ($91 pe noapte pentru camere de 2 persoane; $141 pentru camere de 4 persoane) la hotelul "Hyatt Regency",102 Carnegie Center, Princeton, New Jersey, USA, se pot face pe adresa Comitetului Local de organizare până la data de 1 August 1996.

3. Preţul biletelor de participare pe zile este: Vineri $20, Sâmbătă $40 şi Duminică $40. Bilete pentru toată durata manifestărilor este de $90. Participarea la conferinţe este liberă.

4. Cei ce doresc să participe la lucrările Romfest sunt rugaţi să trimită conţinutul comunicarii până la data de 1 August pe adresa Comitetului Local de organizare. Este de preferat ca lucrarea să fie dactilografiată.

PROGRAMUL FESTIVITĂŢILOR

- Vineri 6 Septembrie

6:00 pm - 7:00 pm Registrare.
7:00 pm - 9:00 pm Recepţia de deschidere a manifestărilor Romfest '96.

- Sâmbătă 7 Septembrie

7:30 am - 8:30 am Registrare.
8:30 am - 12:00 am Conferinţe pe secţii: Tineret, Cultură, Istorie, Politică, Religie.
1:30 pm - 6:00 pm Conferinţe în plenum.
8:00 pm Spectacol şi recepţie.

- Duminică 8 Septembrie

9:00 am Registrare.
10:00 am Serviciu religios.
1:00 pm Banchetul de închidere a manifestaţiilor Romfest'96,Concluzii-Rezoluţie.

ACORDEONUL



Când îşi trage o gaură-n buget, românul e dominat de sentimentul că a făcut un lucru bun. Am încercat de curând această beautitudine; ca urmare, biblioteca mea e mai bogată cu un DEX (ediţia a II-a, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 1996), buzunarele rămând aşa cum le stă bine de prin 1990 încoace.

În mod normal, apelăm la DEX atunci când dorim să cunoaştem sensul unui cuvânt. În mod anormal, atunci când dai pe o lucrare o treime din venitul lunar, începi să o lecturezi filă cu filă, ca pe un roman, pentru a-ţi linişti conştiinţa care, paradoxală şi perfidă, ţine să-ţi amintească amănuntul că ai rămas mofluz. Ca orice bun român, am ales comportamentul anormal, acesta fiind singurul normal cu putinţă. Dar frumoasele mele intenţii normal-anormale mi-au fost perturbate încă de la litera A, unde am rămas destul de curând cu gura căscată, gata de a emana, prelung, vocala în discuţie! Totul mi s-a tras de la explicaţia termenului *antisemitism* care, conform DEX, denotă o "atitudine (politică, socială etc.) ostilă faţă de evrei"! Adevărat, definiţia marchează un progres prin comparaţie cu *Dicţionarul limbii romîne moderne*, Editura Academiei Republicii Populare Romîne, 1958, după care acelaşi termen ar desemna o "atitudine, concepţie reacţionară, rasistă, de ură contra evreilor, provocată de clasele exploatatoare, cu scopul de a crea diversiune şi a sparge unitatea de luptă a clasei muncitoare". Iată, dar, că lumea a evoluat, clasa muncitoare văzându-şi astăzi de treabă, fără a-şi mai "sparge unitatea de luptă" din pricina "antisemitismului"...

Oricum, din ambele definiţii citate (1958 şi 1996) se înţelege că între termenii *semit* şi *evreu* există o perfectă echivalenţă. Totuşi, la unison, lucrările consultate explică substantivul *semit* ca indicând *un grup de popoare* din sud-vestul Asiei şi nordul Africii, înrudite între ele prin limbă, grup căruia îi aparţin astăzi arabii, sirienii, evreii, etiopienii etc. Cu toate acestea, *antisemit* e doar acela care manifestă ostilitate faţă de *evrei*. Deducem de aici, în mod logic, două posibilităţi:

- faţă de celelalte popoare semitice nu au existat, nu există şi nu vor exista atitudini ostile;

- faţă de oricare alt popor semitic, exceptând evreii, ne putem manifesta liniştit ostilitatea, fără a fi, prin aceasta antisemiţi.

Filologii par să fi rezolvat problema explicând că, în cazul de faţă, avem de-a face cu o restrângere de sens. Nu ne dăm seama, însă, când se va fi "restrâns" sensul termenului *antisemitism*, de vreme ce nimeni nu s-a sinchisit vreodată de soarta semiţilor în general! Se pare că destinul unor cuvinte este acela de a avea sensul primordial gata "restrâns"...

Dar, aşa restrâns cum este, antisemitismul se poate şi extinde peste măsură. E suficient să-i refuzi unui Iţic plăcerea de a-ţi folosi periuţa de dinţi, pentru a deveni antisemit, atitudinea ta reprobabilă jignind o întreagă rasă. Dacă vei întreba care este acea rasă, antisemitismul ce te-a robit va fi cu atât mai evident şi mai odios.

Spre a fi mai clar cine sunt semiţii, să alcătuim o scurtă schemă. Din patriarhul Noe (= linişte; odihnă; mângâiere) s-au născut:

- *Sem* (= nume; răsad; sămânţă; faimă);

- *Ham* (= negru; culoare închisă; căldură; cel nervos);

- *Iafet* (= întindere; răspândire; frumuseţe).

Din cei trei fii ai lui Noe se trag, conform Bibliei, trei mari ramuri ale omenirii, formate după Potop (cca. 3600 î.Hr.) în zona mesopotamiană:

- *Sem* este părintele rasei *semitice* (arabi, evrei etc.);

- *Ham* e strămoşul rasei *hamitice* (uşor de recunoscut după culoarea închisă a pielii);

- *Iafet* e strămoşul rasei *iafetite* (căreia îi aparţin majoritatea popoarelor europene sau, mai precis, alcătuitorii rasei albe). (O veste bună pentru prietenii domnului Patapievici: despre români se poate spune absolut orice, neexistând delictul de *antiiafetism!*).

Din schema de mai sus se poate vedea că un semit este, firesc, un descendent al lui Sem (chiar dacă aceste descendenţe sunt mai degrabă convenţionale). Interesant, însă, că majoritatea evreilor de astăzi se numesc, cu mândrie, *aşchenazi*. Dar *Aşchenaz* (= roşu ca focul; mulgător de iepe) este, conform Scripturii, fiul lui Gomer şi nepotul lui Iafet (*Facerea* 10, 2-3). Acesta s-a aşezat în nordul Mării Negre, acolo unde, mai târziu, urmaşii săi au format Regatul Kazarilor. Iniţial politeişti, kazarii au adoptat mai târziu Creştinismul (în secolele VII-VIII d. Hr.), dar şi Iudaismul, în bună parte (sec. IX-X d. Hr.). Kazarii trecuţi la Iudaism, de cea mai pură rasă iafetită, s-au împrăştiat mai apoi, împinşi de musulmani, în Europa răsăriteană unde, justificat sau nu, au avut de suferit, uneori, ostilitatea neamurilor băştinaşe, ostilitate care, pentru că trebuia să poarte un nume, a fost etichetată drept *antisemitism*!

Astfel, *antisemitismul* devine atitudinea care, voit sau nu, lezează sentimentele unei mici ramuri ale rasei iafetite. Sau, mai pretenţios, numim "antisemitism" acel nonsens care, asemeni burdufului unui acordeon, suportă restrângeri şi extinderi de sensuri, după necesităţi. Din (ne)fericire, pentru acordeonul numit "antisemitism" există sumedenie de interpreţi calificaţi care, audio şi video, ne-au delectat şi ne vor delecta zilnic cu minunata sa melodie!

IOAN USCA

marginalii

La Institutul European din Iaşi, în cadrul colecţiei "Eseuri de ieri şi de azi", a apărut volumul *N. V. Gogol şi paradoxurile literaturii moderne*, o scriere mai veche a d-lui **MARCEL PETRIŞOR** ("Ocişor, la data de 30. 10. 1979"), ce nu putuse să vadă lumina tiparului pe vremea cenzurii comuniste. Cartea se adaugă altor studii de literatură şi estetică ale autorului (ce este, deopotrivă, prozator, critic şi estetician): *La Rochefoucauld sau Aventura orgoliului*, *Curente estetice contemporane*, *Vitralii* etc. (ca să nu mai pomenim de numeroasele prefeţe, adeseori la cărţi de literatură rusă sau gruzină, unele traduse chiar de prefaţator).

N. V. Gogol şi paradoxurile literaturii moderne reprezintă o abordare nu doar estetică, dar şi etică a operei lui Nikolai Vasilievici Gogol (1809-1852): "Deşi nu s-a pronunţat deschis niciodată în favoarea sau defavoarea unei filosofii, Gogol, ca oricare mare scriitor rus, semnificativ nu numai în istoria literaturii universale, ci chiar a culturii în general, şi-a vădit o *Weltanschauung* dintre cele mai subtil organizate" (p.15); bineînţeles, este vorba de o coerenţă internă, iar nu de un "sistem". Complexa *morală* gogoliană este una a *trăirii*: "personajele teoretizează numai ulterior acţiunii", vădindu-şi esenţa "*în* şi *prin* experienţă" (p. 19), purtând în ele, inevitabil, nu numai paradoxurile spiritului rus, dar şi paradoxurile generice ale modernităţii, dublu aspect ce va marca întreaga desfăşurare a realismului rus din secolul al XIX-lea (motivând şi în această privinţă afirmaţia lui Dostoievski: "Noi toţi ne tragem din *Mantaua* lui Gogol...").

Abordarea filosofică a personalităţii şi operei lui Gogol este aici una de orientare creştină, întemeiată pe noţiuni precum: Bine, Rău, cădere, mântuire, libertate, lege, fariseism, umilinţă (smerenie), har, bunătate, păcat, suferinţă, milă, mărturisire etc. Asupra dimensiunii creştine a spiritului gogolian cititorul român de azi îşi va putea face o imagine mai exactă şi prin apariţia, în curând, la Editura "Anastasia" (în traducerea d-lui Boris Buzilă), a prea puţin cunoscutelor *Meditaţii la dumnezeiasca Liturghie*, publicate de Gogol cu puţin înaintea morţii sale premature (în ultimul volum antum, apărut chiar în 1852, *Fragmente alese dintr-o corespondenţă cu prietenii*, ce a produs reacţii violente printre intelectualii stângişti şi occidentalizanţi ai vremii, aducându-i calificative precum acelea de "maniac religios" sau "nebun", lipsite, fireşte, de orice îndreptăţire obiectivă). Prin urmare, demersul exegetic de factură creştină al d-lui M. Petrişor ni se înfăţişează cu atât mai legitim; el reprezintă o încercare asemănătoare – mai puţin profundă, poate, dar mai aplicată pe texte – cu cea întreprinsă de N. Berdiaev în privinţa lui Dostoievski (*Spiritul lui Dostoievski*).

Din păcate, ediţia ieşeană este penibil deschisă de o prefaţă stupidă a d-lui Luca Piţu ("Escapada cu Marcel [Petrişor – n. n.] şi părintele Calciu"), fără nici o legătură cu cartea şi doar cu referiri vagi la autor. Confundând – nu pentru prima oară – infantilismul şi prostul gust cu rafinamentul şi jovialitatea, d-l L. P. a comis un text indigerabil (bazat pe nişte amintiri personale pe care le-a mai mediatizat şi pe aiurea, cu o mare încântare de sine), într-o limbă inutil şi inabil înţesată de regionalisme (ardelenisme şi moldovenisme rău învecinate), termeni argotici (a căror utilizare publicistică, în lipsa talentului literar şi a unui context adecvat, este întotdeauna nefericită), ieftine jocuri de cuvinte, mergând până la vulgarităţi de soiul acesta: "Autogara din Brad. Coadă la bilete, miros de mititei [în gara din Brad nu s-au făcut niciodată "mititei"! – n.n.] şi urină transilvană. Popa [părintele Calciu – n. n.] se duce la maşina cu filatori şi îi roagă pe agenţii belzebuboşi să-l transporte ei înşişi, explicându-le timpul pierdut în faţa ghişeului codos. Ei se fac a nu-l cunoaşte. Oleacă mai târziu, în autobuzele statale, ululează uluiţi şoferii. «Tiii, da frumos alai mai avem astăzi!». La Ocişor, Părinţelul binecuvântează în bisearică. Imediat îi luat în şuturi parohul. O maşină cu doi bărzăuni stă zi şi noapte între halta satului şi ulicioara marcelină..." (p. 7); sau: "... Şi limbricul se roia spăimit. Golanul o lua la goană. Labagiul înstelat o lua la labă. Altă dată, urmărita presviteră [se referă la soţia părintelui Calciu – n.n.] se hotărăşte a-şi urmări urmăritorul [...] Urmăritorul urmărit se refugiază în holul unui blocoteţ. De acolo o ameninţă aproape ca în apelurile telefonice din zilele noastre, comandate de măgăreanul astaloşiu, executate de diverşii căpitani solari: «Te prindem noi în parc singură...»" (p. 9) ş.a.m.d. (Nici nu ne mai referim la – dincolo de inexactităţi – neverosimilitatea anumitor relatări). Mare ghinion să ţi se fi încrucişat vreodată drumul cu un asemenea "dizident rafinat"! N-a fost, ce-i drept, singurul ghinion din viaţa "deţinutului politic, filosofului & romancierului Marcel Petrişor ot Ocişor"... Îi dorim, compătimitori, să nu mai aibă parte de altele – nici domnia-sa, nici cărţile pe care le va publica.

Fundaţia "Anastasia" – sfidând parcă încă necurmata prigoană la care este supusă de mai multă vreme de către "puterea" bisericească, ale cărei acte devin, pe zi ce trece, tot mai inoportune însuşi creştinismului şi ortodoxiei! – continuă să ofere ediţii şi manifestări culturale de un deosebit interes.

La Târgul Internaţional al Cărţii de luna trecută, Editura "Anastasia" a lansat trei titluri (le înşirăm aici în ordinea în care au fost lansate). *Tâlcuiri la Patericul egiptean* (în colecţia "Comorile Pustiei") a inaugurat seria de scrieri ale Sfântului **IGNATIE BRANCEANINOV** (1807-1867) ce vor urma să apară – pentru prima oară în limba română – sub egida "Anastasiei" (între timp a mai apărut şi *Cuvânt despre Rugăciunea lui Iisus*). Textul propriu-zis este urmat de un foarte util "Glosar la Patericul egiptean" (pp. 103-125) şi de o succintă notă biografică (după Mitropolitul Antonie de Suroj), din care cităm: "Alături de marii stareţi de la Valaam, de la Optina, de la Sarov, aproape contemporan cu episcopul Teofan Zăvorâtul şi cu protopresbiterul Ioan de Cronstadt, se numără şi episcopul Ignatie Branceaninov. Născut dintr-o familie nobilă, face mai întâi studii de inginerie. După câţiva ani, ţarul Nicolae II, care-l cunoştea şi-l respecta, îi acordă îngăduinţa de a se retrage la mânăstire; scrierile sale ascetice se întemeiază, prin urmare, pe propria experienţă trăită [...] Ales şi sfinţit episcop, el rămâne totuşi călugăr [autentic], trăind în simplitatea şi iubirea evanghelică, aspru faţă de sine, fără cruţare, deschis şi «dăruit» celorlalţi, fără deosebire de poziţie socială sau neam; fin cunoscător al scrierilor mântuitoare, îşi împărtăşeşte cunoştinţele şi experienţa cu generozitate, prin viu grai sau prin scris [...] Acest mesaj trebuie vestit şi în vremea noastră: temeiurile credinţei, exigenţele fără compromis ale vieţii întru Hristos, căile sigure pe care le-au deschis mesagerii Duhului de-a lungul veacurilor eroice ale creştinătăţii trebuie vestite cu pasiune epocii noastre uşuratice şi dominate de relativism [...] Biserica Rusă l-a trecut în rândul sfinţilor în anul 1988, cu prilejul aniversării a 1000 de ani de la încreştinarea poporului rus pravoslavnic. Sfintele sale moaşte se află în prezent la Iaroslav..." (pp. 127-128).

Biserica Ortodoxă ieri şi azi este o excelentă sinteză a regretatului teolog ortodox slavo-german **JEAN [JOHN] MEYENDORFF** (m. 1992), personalitate la care ne-am referit – mai pe larg – şi-n Numărul nostru anterior. Traducerea românească a fost făcută după ediţia franceză din 1995 ("revăzută şi îndreptată", cu o postfaţă semnată de N. Lossky – pp. 194-220) de către tânărul Cătălin Lazurca. Volumul românesc a apărut în colecţia "Dogmatica", cu o splendidă copertă ("Biserică" de Sorin Dumitrescu). Autorul mărturiseşte a-şi fi propus "un dublu scop: acela de a prezenta Biserica Ortodoxă – trecutul şi starea sa actuală – cititorilor occidentali care, cu puţine excepţii, nu au asupra acestui subiect decât o informare foarte sumară, şi cel de *a provoca, în folosul ortodocşilor înşişi, examenul de conştiinţă de care au nevoie*" (subl. n.), avertizându-ne însă că nu a intenţionat "o expunere sistematică a credinţei ortodoxe, ci o introducere generală în viaţa trecută şi actuală a Bisericii Ortodoxe" (p. 9). Cartea se completează de minune cu *Teologia bizantină. Tendinţe istorice şi teme doctrinare* a aceluiaşi autor (a se vedea recenzia noastră din Numărul trecut).

Problema mântuirii în "Faust" al lui Goethe (colecţia "Filosofia creştină", ediţie îngrijită de Dora Mezdrea, cu o prefaţă de Mircea Vulcănescu: "Criza moralei creştine" – eseu din 1928) reprezintă cursul ţinut de profesorul **NAE IONESCU** la Facultatea de Litere şi Filosofie a Universităţii Bucureşti, în anul universitar 1925-26, integrându-se în preocupările generale de metafizică creştină ale acestuia. Ne aflăm în faţa unei încercări îndrăzneţe şi fascinante de a rediscuta în termeni moderni (dar în duh ortodox, totuşi) problema fundamentală a existenţei creştine: "mântuirea" (Nae Ionescu folosea mai mult termenul "salvare"). Luând ca pretext pe *Faust* şi pe Goethe, Nae Ionescu face o analiză subtilă a măreţiei şi limitelor umanului, căutând un răspuns la "criza stării de har" a lumii moderne. Într-o anexă ("În loc de concluzii") sunt reproduse – din ziarul "Cuvântul" – şi rândurile pe care profesorul i le-a închinat lui Goethe la 100 de ani de la moartea acestuia (1932). Cursul, alcătuit din şase prelegeri, este tipărit pentru prima oară (după un exemplar litografiat). Îngrijitoarea ediţiei a adăugat o cronologie şi un indice de nume; tot ei îi aparţin titlurile editoriale date prelegerilor, ca şi subtitlurile ce evidenţiază structura logică a textului (după modelul editorilor din "şcoala" lui Nae Ionescu). La lansarea cărţii a fost prezent – alături de îngrijitoarea ediţiei şi de filosoful Mihai Şora, elev al lui Nae Ionescu – şi d-l Victor Ciorbea, într-o fericită apariţie publică, cu doar câteva zile înainte de a fi confirmat ca primar al Capitalei (menţionăm că standul "Anastasiei" a fost închinat în acest an memoriei lui Corneliu Coposu, căruia îi editase anterior două seturi de dialoguri, în colecţia "Caractere").

Ulterior au mai apărut un *Comentariu athonit la Psalmul 50* (text grecesc anonim, tipărit la Veneţia, în 1774, redat acum într-o mai veche traducere românească, anonimă şi ea, tot în colecţia "Comorile Pustiei"), pe tema raportului duhovnicesc dintre greşeală şi pocăinţă (cazul Psalmistului devenind cazul generic al creştinului angajat în "lupta cea bună" – cu sine şi cu lumea), precum şi *Anul în predici*, excelentă culegere din cuvintele de învăţătură ale vestitului preot interbelic **TOMA CHIRICUŢĂ** (volumul inaugurează colecţia "Omiletica", în care vor apărea, în curând, şi *Cele şapte cuvinte către tineri* ale părintelui Gheorghe Calciu-Dumitreasa).

Şi o altă editură creştină nebisericească, "Deisis" din Sibiu, a lansat două cărţi de excepţie la Târgul de Carte de la Bucureşti: pe una o anunţasem deja în Numărul trecut (studiul lui **GABRIEL BUNGE** despre "Troiţa" lui Rubliov, apărut în remarcabile condiţii grafice, apropiate de cele ale ediţiei nemţeşti); cealaltă este *Rugăciunea lui Iisus în scrierile stareţului Vasile de la Poiana Mărului* (colecţia "Mistica", seria "Mărturii ale Ortodoxiei româneşti"), reprezentând "teza de doctorat (susţinută în 1986) a părintelui **DARIO RACCANELLO** din mica comunitate monastică Villa Brico, nordul Italiei, a Fraţilor Contemplativi ai lui Iişus, ai cărei membri se preocupă intens, de mai mult de un deceniu, de cunoaşterea renaşterii duhovniceşti ortodoxe din secolul XVIII" (am citat din "Cuvântul înainte" al arhimandritului Ioanichie Bălan). Că un italian a făcut treaba pe care erau datori s-o facă românii, iată un fapt simptomatic! Bine că am ajuns măcar s-o traducem (versiunea românească a fost realizată de d-na Maria-Cornelia Oros şi de diac. Ioan I. Ică jr.)! Cartea are următoarea structură (în afara precizărilor introductive): "Partea întâi: Figura «stareţului» Vasile"; "Partea a doua: Învăţătura «stareţului» Vasile despre Rugăciunea lui Iisus"; "Scrierile «stareţului» Vasile" (este vorba de 9 texte, precedate de o "Notă lămuritoare" a diac. Ioan I. Ică jr.). Ghilimelele între care apare cuvântul ortodox (de origine slavă) *stareţ*, lesne explicabile în textul italian (termenul fiind intraductibil), puteau lipsi, credem, în versiunea românească.

Ne-ar fi plăcut să prezentăm şi culegerea de articole ale d-lui Andrei Pleşu apărută de curând la Editura "Humanitas" (alcătuită din texte publicate în "Dilema", dar şi în alte periodice sau cotidiene postdecembriste); mărturisim că n-am avut 12 500 de lei disponibili ca să ne-o cumpărăm (preţurile practicate de "Humanitas" de la o vreme încoace fiind de-a dreptul nesimţite).

Despre două volume publicate fraudulos la Iaşi (Editura "Timpul", colecţia "Cultura ortodoxă") vorbim în pagina 16 a Numărului de faţă ("Banditism editorial – II"): unul al lui Nichifor Crainic, altul al lui Nae Ionescu.

O menţiune merită şi ultimul Număr al revistei "Manuscriptum" (asupra căruia vom reveni, poate), dedicat lui Nichifor Crainic.

De recenzarea unor cărţi cu memorii din închisorile comuniste se ocupă, pe pagina alăturată, d-l Demostene Andronescu (la rândul său fost deţinut politic şi autor de memorii şi poezii din închisoare).

Răzvan CODRESCU

NOTE DE LECTURĂ

După decembrie 1989 a apărut, în peisajul literaturii române contemporane, un nou gen de literatură, numită fie "literatura universului concentraționar", fie "literatura închisorilor comuniste", fie, pur și simplu, "literatură-document". Acest gen nou de literatură, care, la început, s-a bucurat de o largă atenție, apare și se difuzează, în ultimul timp, aproape într-un fel de **samizdat** *sau de semi-clandestinitate, în sensul că ea circulă și este citită de un cerc restrâns de persoane, fiind voit ignorată, atât de mediile de informare și difuzare, cât și de intelectualitatea simandicoasă. Este adevărat că o mare parte din această producție literară, fiind scrisă de oameni fără veleități scriitoricești, nu are, din punct de vedere literar sau stilistic, o valoare deosebită. Dar autorii acestor scrieri, chiar și cei cu talent literar, nu literatură au vrut să facă în primul rând, punându-și pe hârtie amintirile din detenție, ci au vrut, înainte de toate, să depună mărturie împotriva ororilor de nedescris îndurate în temnițele comuniste sau în lagărele de prizonieri din Rusia. Și aceasta nu atât pentru a avertiza (s-a dovedit, de-a lungul timpului, că omenirea nu prea învață din dezastrele trecute), cât pentru a pune la îndemâna viitorimii documente după care să se scrie* **adevărata istorie**. *Căci comuniștii nu s-au mulțumit să confiște trecutul, rescriind istoria după cum le dictau lor interesele, ci au vrut ca și pe viitor istoria să se scrie după documente fabricate de ei. Miile, zecile de mii de declarații smulse prin silnicie și teroare, urmau să constituie astfel de documente. "Nu de sinceritatea voastră avem noi nevoie - a replicat cinic un ofițer politic unui deținut care a pus la îndoială sinceritatea celor care făceau astfel de declarații sub teroare sau șantaj - ci de declarațiile voastre date așa cum vrem noi, pentru ca mâine istoria să se scrie după ele, așa cum ne convine nouă".*

În continuare, prezentăm succint câteva dintre aceste cărți-document apărute în ultimii ani, cărți despre care opinia publică românească nu prea are cunoștință. Vom reveni în numerele viitoare.

Viorel GHEORGHIȚĂ:
"ET EGO. Sărata-Pitești-Gherla-Aiud,
Editura Marineasa, Timișoara, 1994.

Cartea lui Viorel Gheorghiță este mai mult decât un roman autobiografic (așa cum, modest, lasă el să se înțeleagă din subtitlul pe care i-l dă: "Scurtă istorie a devenirii mele"). Este mai mult chiar și decât o "carte-document", pentru că autorul nu depune doar mărturie, ci încearcă să-și asume înțelegerea și uneori chiar și consecințele a ceea ce s-a întâmplat cu el și cu toți ceilalți pătimitori. Deși sceptic în ceea ce privește eficiența chatartică a memoriei, el pledează totuși pentru recursul la ea și acceptă "să mărturisească" și, în cele din urmă chiar, "să depună și mărturie", dar nu pentru a acuza și nici pentru a se apăra, ci pentru *a-și dobândi prin adevăr libertatea* și pentru *a rămâne om*. "A ține minte - spune el - nu înseamnă, implicit, și a eradica răul. Numai că legea morală nu e condiționată de eficiență. Ea e obligatorie prin sine. Să nu uităm, nu pentru a putea, cândva, depune mărturie, ci pentru ca modelul dumnezeiesc al conștiinței noastre să nu se deterioreze; să nu uităm pentru a putea rămâne, împotriva vicisitudinilor, oameni făcuți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu".

Dar mai mult decât atât, recursul la memorie și meditația asupra fenomenului concentraționar, în general, și a fenomenului Pitești, în special, îl ajută pe Viorel Gheorghiță să înțeleagă o serie de lucruri precum procesul de metamorfozare a omului în bestie sau în sfânt, necesitatea de a conferi suferinței un sens, pentru că, spune el, "în absența semnificațiilor suferința înrăiește", dar, mai ales, îl ajută să descopere *funcția soteriologică a suferinței*. Iată ce spune el, referindu-se la suferință: "Subiectiv, ea poate fi respinsă, după cum poate fi și asumată. Respingerea echivalează cu un gest absurd, disperat, săvârșit într-o situație fără ieșire. La rândul ei, asumarea e altceva decât o simplă acceptare a ceva dat, altceva decât împăcarea cu ceva impus din afară, efortul de asimilare a suferinței, efortul de transsubstanțiere în propria ființă, efortul de a-i conferi un sens soteriologic, plenar".

Descoperind suferinței această funcție și având convingerea că ea nu este, nu poate fi lipsită de sens, Viorel Gheorghiță se plasează în rândul celor care reușesc să iasă din cerc (din infernul universului concentraționar) prin "soluția (mistică) a credinței", soluție care "fiind - așa cum precizează N. Steinhardt în *Jurnalul Fericirii* - consecința harului prin esență selectiv", nu este accesibilă oricui.

Achile SARI:
"POHOD NA SIBIR"!
Speranța care a surpat "porțile iadului",
Editura VENUS, București, 1994.

Scrise cu nerv și cu sobrietate, memoriile de război și de prizonierat ale doctorului Achile Sari, ofițer de rezervă, se constituie într-o veritabilă carte-document și într-un aspru rechizitoriu împotriva războiului și a ororilor acestui flagel, precum și împotriva neomeniei celor care, la un moment dat, au asupra semenilor lor dreptul de viață și de moarte. Deși medic de profesie, pe front Achile Sari s-a comportat ca un adevărat luptător, dârz și brav, nedispus să facă nici un fel de concesie celor fricoși ori lași. Fin observator al oamenilor și al situațiilor, pe frontul de la Cotul Donului (unde a și căzut prizonier), nu a putut să nu observe comportamentul bizar și uneori chiar suspect al unor ofițeri superiori, pe care nici în momentul scrierii acestor memorii nu știe cum să-l considere: indolență, inconștiență sau, pur și simplu, trădare. În toiul pregătirilor rusești pentru marea ofensivă care avea să le fie fatală, trupele române primeau ordin, relatează el, "de a face economie severă la muniții, ...cu specificarea expresă a numărului de trei până la patru proiectile de tun pe care le puteam trage, chiar în fața unui atac inamic foarte masiv".

În lagărele de prizonieri prin care a trecut a lucrat ca medic, încercând, cu mijloace improvizate, să aline suferințe și să salveze vieți. În această calitate, a fost martor ocular la întâmplări cutremurătoare, adevărate scene apocaliptice, asistând chiar și la cazuri de antropofagie. Toate aceste orori, la care a fost martor sau pe care le-a trăit el însuși, sunt consemnate în cartea de față, care se vrea a fi o carte-avertisment.

Aurelian GULAN:
"Mărturii din Iadul Roșu"
(De la Vorkuta la Gherla),
Editura PETRION, București, 1995.

Carte document care are trei părți: războiul, prizonieratul, Gulagul românesc. Autorul își deschide cartea cu un prolog care începe astfel: "Dacă nu vrei să fii dat uitării după moarte, spunea Benjamin Franklin, sau scrie lucruri care merită să fie citite, sau fă lucruri care să merite să fie scrise". Și, parcă, pentru a fi sigur că nu va fi dat uitării, omul de excepție care a fost Aurelian Gulan a îndeplinit ambele comandamente. După ce a făptuit lucruri care să merite să fie scrise, ceea ce a scris el merită să fie citit. Șef al promoției de ofițeri 1942, el participă cu Batalionul 4 Vânători de munte - unitate de elită a armatei române - la luptele din Caucaz, Kuban și Crimeea, cade prizonier, în mai 1944, odată cu ultimii apărători ai Sevastopolului și, pentru că refuză categoric orice colaborare împotriva țării sale, este condamnat la 25 de ani lagăr de muncă. Lagărele prin care a trecut (inclusiv cel de la Vorkuta, situat dincolo de cercul polar) sunt prezentate toate cu specificul și cu ororile lor, fără exagerări și fără patimă. De asemenea, personajele pe care le prezintă - șefi de lagăre, *casovoi*, prizonieri (germani, italieni, maghiari, spanioli, români, polonezi), gardieni, deținuți - toate sunt autentice, după cum autentice sunt și suferințele (prizonierilor) pe care le relatează.

Repatriat în decembrie 1955, nu mai găsește nimic din ceea ce lăsase; Țara era alta. "În numai un deceniu, comunismul schimbase și aici oamenii... Părăsisem o lume dezumanizată de crimă și teroare, intram într-o lume animalizată, uniformizată, total debusolată, în care noțiunile de bine, dreptate, adevăr și frumos își modificaseră conținutul. Picasem într-o lume în care domina minciuna, injustiția, necinstea și trădarea, lume în care singura instituție de stat care funcționa perfect era închisoarea". Nu a avut timp însă să se adapteze acestei lumi, căci numai după doi ani este arestat și, după o anchetă sălbatică, este judecat și condamnat la opt ani muncă silnică, pentru "crime împotriva ordinii sociale". Și astfel ia calvarul de la capăt, de data aceasta în țara lui. Toate suferințele îndurate de el și de ceilalți deținuți, de astă-dată în închisorile din România, sunt descrise cu același realism și cu aceeași putere de evocare, motiv pentru care această carte este un omagiu adus victimelor "molimei roșii", dar și un *convingător memento*.

Octavian VOINEA:
"Masacrarea studențimii române în
închisorile de la Pitești, Gherla și Aiud",
Editura MAJADAHONDA,
București, 1996.

Deși apărută în condiții grafice precare, meschine chiar, această carte trebuia oricum să apară, pentru că ea conține mărturiile deosebit de revelatoare ale unuia dintre puținii supraviețuitori ai lotului de "țapi ispășitori" acuzați de comiterea atrocităților de la Pitești și Gherla. După încetarea reeducărilor de la Pitești și Gherla, din motive pe care victimele niciodată n-au reușit să le afle, Securitatea și cei care au inițiat și au pus în practică acest diabolic experiment, vrând să treacă responsabilitatea ororilor petrecute aici pe umerii victimelor, au sacrificat în acest scop uneltele de care s-au folosit și pe câțiva ofițeri din administrația închisorilor și din aparatul politic, determinându-i să recunoască că sunt în slujba serviciilor secrete americane și a unui "comandament legionar" care ar fi activat în umbră. Dar pentru aceasta trebuia inventat acest comandament. Și Securitatea l-a inventat. Personalități legionare din închisoare (Nicolae Pătrașcu, Vică Negulescu etc.), printre care și autorul acestei cărți, supuși unei anchete bestiale, au fost siliți să recunoască ceea ce le sugera Securitatea. Scenariul era următorul: În străinătate, Horia Sima, Comandantul Mișcării Legionare, intrat în slujba Serviciilor Secrete americane, a făcut, împreună cu acestea, un plan de compromitere a Regimului Comunist din România, plan pe care l-a transmis "Comandamentului legionar" din țară. Acesta, la rândul lui, l-a transmis celor din închisoare, care l-au pus în aplicare. Planul consta în formarea de bande de torționari care să pedepsească în mod bestial pe aceia dintre legionari care, renunțând la crezul lor, au devenit comuniști. Prin aceasta, Regimul Comunist din România urma să fie compromis în fața opiniei publice interne și internaționale, iar Mișcarea Legionară să-și selecționeze și să-și călească cadrele. Odată pus la punct scenariul, s-a trecut la colectarea probelor și la instruirea martorilor. Faptul că, la procesul care a avut loc (după mai bine de doi ani și jumătate de anchete și silnicii), cea mai mare parte dintre cei din boxă au retractat declarațiile smulse prin tortură, nu a contat în fața completului de judecată. Cei cărora trebuia să li se închidă gura au fost condamnați la moarte și executați, iar ceilalți au primit ani grei de închisoare. Unii dintre aceștia din urmă au fost exterminați ulterior, prin regimul ce li s-a aplicat.

Cartea de față vine să spulbere, prin mărturia unui pătimitor, toate aceste înscenări aberante ale Securității, constituindu-se, în același timp, într-un veritabil act de acuzare împotriva celor ce au inițiat și patronat inumanul experiment Pitești.

Demostene ANDRONESCU

Un ochi râde, altul plânge...

QUO VADIS, FRATER?

În secolul al XIX-lea ("secolul naționalităților", cum i s-a spus), naționalismul s-a născut, la noi și aiurea, sub auspicii masonice. Astăzi situația poate părea paradoxală, dar în contextul epocii respective ea își află o explicație simplă: conspirația masonică, pentru a-și putea realiza planurile, avea nevoie de dezintegrarea marilor imperii; anticipând și exploatând *pro domo* o anumită tendință istorică obiectivă, ea a folosit agitația naționalistă spre a grăbi disoluția internă a acestor imperii tradiționale (care s-au și prăbușit pe rând, de-a lungul secolului al XIX-lea și în primele decenii ale secolului XX). Cum s-a întâmplat și cu "experimentul comunist" de mai târziu (ce a avut ca principal scop distrugerea rebarbativului imperiu rus pravoslavnic), naționalismul, odată ce și-a îndeplinit menirea dizolvantă, a devenit incomod pentru proiectele internaționaliste ale iudeo-masoneriei care, deși s-a mai folosit de el în cazuri izolate, a trecut la o vastă campanie antinaționalistă, pe care o continuă și azi. Atât naționalismul secolului trecut, cât și comunismul secolului nostru au sfârșit prin a se întoarce, cu destulă agresivitate, împotriva celor care le-au folosit ca instrumente destructive: fiecare dintre ele s-a purtat (în parte previzibil, în parte imprevizibil) ca un Golem răzvrătit împotriva celor ce l-au pus în mișcare. Sau, ca în povestea "ucenicului vrăjitor", anumite forțe, odată dezlănțuite, n-au mai putut fi, de la un moment dat, controlate. Ba mai mult decât atât: naționalismul și comunismul, deși esențial divergente la originea lor, au ajuns să se întâlnească și să-și dea mâna, după al doilea război mondial, pricinuind multă bătaie de cap ocultei mondiale și marilor puteri înregimentate acesteia; așa a apărut, pe scena istoriei contemporane, struțocămila "naționalismului comunist" (ce încă nu pare a-și fi spus ultimul cuvânt, mai ales în Rusia post-sovietică).

În România, după preludiul constituit de încercarea de insurecție a lui Tudor Vladimirescu (1821), care, în ciuda eșecului rapid, a marcat falimentul fanariotismului și trezirea conștiinței noastre naționale, naționalismul a prins consistență mai ales cu generația pașoptistă, ai cărei lideri erau cu toții masoni. Spiritul romantic a favorizat și el, desigur, afirmarea (și chiar supralicitarea) "specificului național" (lucru valabil, într-o fază mai târzie, și pentru cazul Eminescu). Apartenența masonică a romanticilor noștri pașoptiști trebuie însă corect înțeleasă. E greu de stabilit dacă ei aveau conștiința unei manipulări; cert este că interesele masonice coincideau atunci cu aspirațiile etnice firești. Pașoptiștii au fost naționaliști sinceri și masoni prin conjunctură. Naționalismului românesc i-au trebuit câteva decenii ca să se emancipeze de faza lui masonică. Generația lui Hasdeu (denumită îndeobște "post-pașoptistă") intuise deja necesitatea acestei emancipări (ideile naționaliste ale tânărului Hasdeu le anticipează, în multe privințe, pe cele eminesciene). Adevărata trecere de la naționalismul de obediență masonică la naționalismul organic românesc s-a făcut prin Eminescu. Dar Eminescu n-a fost nici înțeles și nici urmat imediat; "Junimea" era aproape în totalitate o societate masonică. Maiorescu însuși era un amestec ciudat de conservatorism și cosmopolitism, iar un A. C. Cuza (n. 1857), viitorul antimason și antisemit radical, trecut și el pe la "Junimea", cochetase cu masoneria în prima lui tinerețe. Naționalismul eminescian se va consolida și se va extinde odată cu generația lui Iorga, cel ce a vorbit pentru întâia oară de "Cruciada românismului". Epoca interbelică va fi însă aceea care va da naționalismului românesc o autentică bază spirituală, săvârșind nunta dintre naționalismul eminescian și creștinismul ortodox, fie prin ortodoxismul gândirist (tutelat de Nichifor Crainic), fie prin Mișcarea Legionară (așa cum o gândise inițial întemeietorul ei, Corneliu Z. Codreanu), fie prin "școala" lui Nae Ionescu, fie, în ultima fază, prin sinteza strict teologică a lui D. Stăniloae. O expresie mai târzie a naționalismului creștin al acestei generații interbelice a fost, până foarte aproape de noi, legendarul Petre Țuțea. Și, surprinzător, un evreu: marele filo-român și marele ortodox N. Steinhardt!

A trebuit deci să treacă aproape o sută de ani pentru ca naționalismul românesc, curățit de orice reziduuri masonice, să-și afle suprema articulație, pe fondul renașterii noastre ortodoxe, mai ales în deceniul premergător celui de-al doilea război mondial.

Situația postbelică a dus la o eclipsă de vreo două decenii a spiritului național. Apoi, odată cu debutul epocii ceaușiste, naționalismul a revenit în forță, dar în forme profund viciate: dimensiunea lui moral-spirituală, creștină și ortodoxă, a fost înlocuită cu un soi de demagogie protocronistă, chinuit adaptată ideologiei marxiste. A rezultat o caricatură grotescă a naționalismului (sub eticheta "patriotismului" propagandistic), de altfel tot după model moscovit. În slujba acestui naționalism ateu, materialist și gregar s-au pus, pe lângă câțiva naivi de bună-credință, o armată de politruci abjecți, mai ales din a doua generație comunistă. Este ceea ce a supraviețuit cu precădere din regimul comunist, după decembrie '89. De altfel, pe scena politică românească a ultimilor șase ani s-au exprimat, în diferite forme, trei orientări suprainstituționale: cea a *internaționalismului democratic* (ce a luat locul vechiului "internaționalism proletar", pe noua linie indicată de iudeo-masonerie), cea a *naționalismului de sorginte comunistă* (de care puterea în funcțiune a fost legată prin numeroase fire) și cea a *naționalismului creștin* (revendicându-se de la tradiția eminesciană și interbelică, uneori cu o accentuată tentă legionară, pe care au căutat să i-o imprime mai ales supraviețuitorii viguroasei – dar și compromisei, din păcate – mișcări martirizate sub trei dictaturi). Sau, altfel spus: *o stângă masonică* (la modă pe mapamond), *o stângă neocomunistă* (cea care a reușit să confiște puterea) și *o dreaptă creștină* (timidă și firavă, căutând să-și taie drum prin jungla stângistă, cu o mână de bătrâni nostalgici și cu o mână de tineri entuziaști).

Prin urmare, au existat în istoria României moderne trei formule de naționalism: *naționalismul de sorginte masonică*, *naționalismul de sorginte creștină* și *naționalismul de sorginte comunistă*. Ele nu trebuie confundate una cu cealaltă, nici judecate cu aceleași măsuri. Viabilă sau nu (viitorul o va dovedi, pe deasupra elucubrațiilor noastre), singura formulă naționalistă pur românească, având și autentice temeiuri spirituale, este cea de a doua (intuită și parțial fundamentată de Eminescu, adâncită și împlinită de marea generație interbelică); în favoarea ei mărturisesc, de altfel, zeci de mii de martiri, precum și numeroasele personalități strălucite care și-au asumat-o.

Ce am intenționat cu tot acest expozeu? Am vrut să punem într-un context bine precizat avertismentul pe care ne îngăduim să-l facem unora dintre naționaliștii noștri de azi. Așa cum odinioară naționalismul românesc a trebuit să se scuture de balastul masonic, tot așa el trebuie să se scuture astăzi de balastul comunist. Cei care se revendică de la naționalismul autentic trebuie să se păzească de orice amestec, fie și conjunctural, cu pseudo-naționaliștii pe care ni i-a lăsat moștenire ceaușismul. Chiar când aceștia din urmă se întâmplă să fie sinceri, ei rămân iremediabil pătați de trecutul lor și tributari unor mentalități și metode indezirabile. Relația lor cu creștinismul este superficială și adeseori demagogică. Orice cârdășie cu ei compromite adevăratul naționalism, ba chiar profanează memoria martirilor și apostolilor dreptei creștine românești. Câteva formațiuni politice sau publicații postdecembriste de orientare naționalistă s-au compromis și chiar s-au sinucis deja prin astfel de nefericite și iresponsabile cârdășii. Nu vrem să dăm nume. Facem doar o invitație la luciditate, adresată și unor oameni ce ne sunt foarte apropiați și a căror "lunecare" ne doare. Nu dați apă la moară celor care vor să pună semn de egalitate între comunism și legionarism! Nu întinați tradițiile spiritualiste și anticomuniste ale dreptei creștine românești! Nu împingeți spre un compromis sinucigaș tânăra minoritate național-creștină! Nici un considerent "pragmatic" nu poate legitima un asemenea gest. Am mai spus-o și altădată: chiar dacă dreptei creștine românești i-ar fi scris să moară, tot s-ar cuveni ca ea să moară frumos... E o socoteală cu Dumnezeu și cu morții noștri. Cu așa ceva nu se glumește, nici nu se face negoț. Știm că știi aceste lucruri, frate al nostru, oricum te-ai numi; ne temem, însă, că le-ai uitat o vreme. De aceea ți le amintim, cu îngrijorată iubire, întrebându-te, retoric poate: *Quo vadis, frater?*

BANDITISM EDITORIAL (II)

În Numărul nostru pe mai, chiar pe această pagină, atrăgeam atenția asupra unor abuzuri editoriale ținând atât de legalitatea, cât și de calitatea edițiilor incriminate (una apărută deja – N. C. Paulescu, *Francmasoneria*, la Ed. "Majadahonda", alta doar anunțată – C. Mutti, *Condeiele Arhanghelului. Scriitorii și Garda de Fier*, la Ed. "Eurasia"). Le alesesem, din mulțimea fărădelegilor din viața noastră editorială, pe acestea două, deoarece ne priveau mai îndeaproape. Din același motiv, ne vom referi mai jos la alte două cărți scoase fraudulos și neprofesional, de data aceasta de către o editură ieșeană: "Timpul" (într-o colecție intitulată "Cultura ortodoxă").

Este vorba de un volum cârpit din publicistica lui Nae Ionescu, intitulat *Filosofie și ziaristică* (cei de la "Timpul" n-au găsit necesar să ia legătura cu urmașa legală a autorului, d-na Anca Irina Ionescu, nici cu vreuna dintre editurile ce publicaseră deja cărți ale acestuia, în condiții mult mai civilizate), și de faimoasa carte din 1936 a lui Nichifor Crainic, *Puncte cardinale în haos*.

Ne vom îngădui să insistăm asupra acesteia din urmă, ea constituind un fel de culme a ilegalității, dar și a mojiciei morale și intelectuale. Mai întâi că și Nichifor Crainic are încă rudenii *directe*, moștenitoare ale drepturilor sale de autor, atât după legea veche, cât și după legea nouă (ca să nu mai vorbim de faptul că, spre deosebire de Nae Ionescu, de la a cărui moarte au trecut peste 50 de ani, de la moartea lui N. Crainic au trecut numai 24, moștenitorii direcți având toate drepturile, după toate legile din lume). De o împuternicire legală din partea familiei de a mijloci și negocia reeditarea cărților lui Ion Dobre din Bulbucata dispune – dincolo de orice comentariu posibil – d-l Nedic Lemnaru (care a fost și primul său editor postdecembrist, scoțând mai întâi o culegere de poezii, apoi volumul I din *Memorii*). Tratative pentru reeditarea unor cărți ale mentorului gândirist inițiase și Editura "Anastasia" (prima din serie urmând să fie chiar *Puncte cardinale în haos*). Dar Editura "Timpul" nu se sinchisește de nimeni și de nimic... Ba chiar trimite volumele scoase prin fraudă la Târgul de Carte de la București (unde n-a avut stand propriu, apelând la cel al Editurii "Antet").

Dar încă și mai grav este un alt aspect, de care sunt direct răspunzători "îngrijitorii" ediției, soții Magda și Petru Ursache (ce mai îngrjiseră, într-o legalitate la fel de iluzorie – folosind "paravanul" Alexandru Cojan – și *Nostalgia Paradisului*, în 1994, la o altă editură ieșeană – "Moldova"). De astă-dată, dumnealor au înțeles să desfigureze complet cartea din 1936, intervenind în texte, scoțând câteva dintre eseurile-cheie ("Titanii ateismului", "Rasă și religiune" etc., în total 5 texte!) și introducând altele, pescuite destul de arbitrar din presa vremii. Ei au împărțit cartea în 5 secțiuni inexistente în edițiile vechi, pe care le-au botezat cum i-a tăiat capul, uneori nepotrivit ("Estetica existenței") sau chiar ridicol ("Pătimirea de peste munte"). Pentru tot acest masacru editorial ni se oferă câteva pseudo-explicații, cu totul neconvingătoare, într-o *Notă asupra ediției* (p. 14), din care nu reiese nici un argument pentru cenzurarea anumitor texte. Editorii n-au considerat de cuviință nici măcar să avizeze cititorul mai grăbit (care nu parcurge notele editoriale), printr-un subtitlu ("Pagini alese din publicistică", să zicem), că este vorba de cu totul altceva decât de cartea pe care Crainic și-a alcătuit-o și publicat-o, cu intenții precise, în 1936! Nici în foarte slaba *Prefață* încropită de d-l P. Ursache nu se pomenește nimic, discuția fiind purtată *ca și când* ar fi vorba de retipărirea întocmai a textului consacrat!

Așa stând lucrurile, ediția ieșeană nu constituie doar un act nelegiuit, ci o profanare perfidă a memoriei autorului, în tradiția "cosmetizată" a vechii cenzuri comuniste. Se poate dovedi cu ușurință *tendențiozitatea stângistă* care i-a călăuzit pe editori, ce au falsificat esențial *mesajul* pe care Crainic a intenționat să-l transmită contemporanilor și posterității.

Sperăm că, măcar de data aceasta, cazul va ajunge în fața instanței legale...

V. A. M.

Editura PUNCTE CARDINALE
B.R.D. Sucursala SIBIU
Cont nr. 4072996517509

Colegiul redacțional: **Gabriel CONSTANTINESCU, redactor-șef;**
Demostene ANDRONESCU, Răzvan CODRESCU, Constantin IORGULESCU, Marcel PETRIȘOR
Ligia BANEA secretar de redacție
2400 SIBIU - Calea Dumbrăvii nr. 109
telefon 069/422536

Tehnoredactare computerizată "PUNCTE CARDINALE"
Masib S.R.L Printing Company